

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnika 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Šarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inzeratov:

Enostolpna petlinna vrsta mali oglasi po Din 1'50 in Din 2'—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2'50, veliki po Din 3'— in 4'—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENE C

Slab vzgled.

Uskoki so vsled popolne negotovosti o končnem izidu krize silno slabe volje. Argument za argumentom, ki so ga navedli v opravičilo režima nasilja in korupcije brez parlamentarne večine, se podira kakor hiša iz kart. Najprej so verovali v večno življenje Pašičeve večine. Ta se je razblinila kljub uskoštvu Pribičevića k Pašiču. Potem so zagovarjali neverifikacijo Radičevcev, češ da so protidržavni. Ko so pa verificirani poslanci prisegli kralju in obstoječemu redu, so si izmislili razna veleizdajstva. Zdaj, ko se je izkazalo, da gre za falzificirane dokumente à la Friedjung, so privlekli na dan drugi argument. Pravijo namreč, da se Pašič in Pribičević, ta dva tipična neslovenska orientalca, ravna ta po angleškem zgledu, češ, tudi Mac Donald nima v angleški zbornici večine in ni odstopil, ko je bil že dvakrat preglasovan!

Gospodje, ki take reči pišejo, poznajo angleško politično miselnost ravno tako slabo kakor njihova patrona Pašič in Pribičević, ki se v svoji politiki ravnata po starem absolutističnem turškem, ne pa po visoko-konstitucionalnem in parlamentarnem zgledu Anglije.

Ni res, da bi Mac Donald ne imel v parlamentu večine. Angleški premier je samo iz stranke, ki nima večine, po »fair play« pa, to je po nepisani politični lojalnosti nasprotnih dveh strank, ki smatrajo Mac Donaldovo vladno v danem trenutku za neobhodno potrebno v blagor dežele, pa razpolaga angleški premier pri vseh važnih zadevah z znatno večino, bodisi da glasuje z delavsko stranko konservativna bodisi liberalna stranka ali pa obe skupaj. Ko so hoteli Mac Donalda vreči liberalci, so ga rešili konservativci; narobe so mu dali glasove liberalci, ko bi ga bili mogli strmo-glaviti konservativci. To se je zgodilo ob vseh glasovanjih velike oboroževalne ali zunanje-politične važnosti in tudi ob socialnih problemih, ki so najbolj kočljivi. To je mogoče samo vsled visoko razvitega čuta skupnega političnega interesa dežele, ki ga našemu režimu in strankam, ki ga vzdržujejo, popolnoma manjka, da ne govorimo o »fair play« to je o poštenosti v politični borbi, ki je Pašiču in Pribičeviću čisto neznan pojem. Saj vlada teh mož ne pomenja drugega kot nepretrgano verigo verolomstva, prevare, neizpolnjenih obljub, kršenja dane besede in zahrbtnosti tako napram parlamentarnim strankam, posameznim politikom in celim stanovom kakor napram kroni in tujim državam. Takih mož bi v Angliji ne marali niti za državne cestne pometalce, kaj še za vodilne državnike.

Kar se tiče dveh slučajev, v katerih je bil Mac Donald preglasovan, pa ni odstopil, se Nikola Pašič tudi ne more nanje sklicevati. Taki slučaji niso v angleškem po nepisanih pravilih potekajočem parlamentarnem življenju nobena redkost. Gre pa v takih slučajih izključno le za zadeve manjšega pomena kakor n. pr. zdaj za podrobne določbe socialnega varstva najemnikov. Premier lahko ostane v takih slučajih na svojem mestu zato, ker dobro ve, da mu večina ni izrekla nobenega nezaupanja glede temeljnih smernic njegove politike in tudi ni mela namena ga vreči. Premier je v tem slučaju sklenil svoj prvotni predlog kompromisnim potom drugičiti in ga zbornici vnovič predložiti; zbornica pa ga lahko vsak čas strmoglavila, ako le hoče. Če Mac Donald »niti pomislil ni na demisijo«, kakor »Jutro« pravi, je to bilo le vsled tega mogoče, ker vnaprej pozna razpoloženje in voljo zbornice, oziroma večine dežele, dobro vedoč, da mu nasprotni stranki nista kljub preglasovanju v nebitveni in lahko popravljivi stvari odrekli fair playa. Če mu ga pa večina odreče, ni niti minuto več mogoč na premier-skem stolu. Da, — ta čut je v Angliji tako visoko razvit, da je prejšnji premier, Baldwin, z največjim rizikom zase razpisal nove volitve, ne da bi bil sploh preglasovan ali da bi bilo stališče njegove vlade formalno kakorkoli omajano, samo zato, ker je čutil, da večina naroda njegove visokocarinske politike ne odobrava, oziroma, je hotel izvedeti za resnično mnenje naroda, ki ga konservativna stranka dejansko kljub svoji parlamentarni moči po njegovem lastnem čutu ni več predstavljala. Pri nas pa imamo vladno, ki nima večine niti v ljud-

stvu niti v parlamentu, pa se vlade drži kakor klop, oziroma bi rada volitve vodila zato, da njihov rezultat nasilno falzificira. Tako vlado bi v Angliji poslali v kazensko kolonijo, če bi še obstojala.

Gospodje »Jutrovc« so se z angleškim

Odločitev za tri tedne odgodena.**OPOZICIJA ZAHTEVA PRECIZNO IZJAVO, KDAJ BO PARLAMENTARNA SEJA. — ODGOVOR: RADI PRAZNIKOV SE-LE 3. MAJA.**

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Danes popoldne so načelniki opozicije imeli sestanek, na katerem so sklenili, da se izda ponoven komunike, v katerem bo opozicija objasnila svoje stališče napram nezakonitemu postopanju vlade glede sklicanja sej. S te seje sta šla v predsedništvo skupščine dr. Hrasnića in poslanec Sušnik in tam od predsednika Dragovića zahtevala precizno izjavo, kdaj bo seja. Na njuno zahtevo podpredsednik Dragović ni mogel dati odgovora, češ da se mora prej še posvetovati z merodajnimi faktorji. Dragović se je takoj podal v predsedništvo vlade, kjer se je vršila seja vlade ter je konferiral z ministrskim predsednikom Nikolo Pašičem. G. Nikola Pašič se je nato odpeljal na dvor h kralju, kjer je bil eno uro. Nato se je seja nadaljevala. Po seji ministrskega sveta so ministri izjavili, da se bo prihodnja seja narodne skupščine vršila 3. maja, češ da je ta presledek potreben radi tega, ker so katoliški in pravoslavni velikonočni prazniki že blizu in ni prej mogoče sklicati seje. Ravnotako je bilo na seji vlade na predlog Svetozarja Pribičevića sklenjeno, da se kulturna organizacija Nemcev v naši državi »Kulturbund« razpusti in sicer glasom izjav Pribičevića radi tega, češ da se je dognalo, da se »Kulturbund« ni pečal s prosveto, marveč s politiko.

DNEVNI RED SEJE SE ŠELE DOLOČI.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Nocoj ob 9. uri je podpredsednik narodne skupščine g. Dragović izobesil v skupščinskih kuloarjih naznanilo, da se prihodnja seja vrši 3. maja ob 9. uri zjutraj z dnevnim redom; Določitev dnevnega reda prihodnje seje.

ODIGRANO SE-LE PRVO DEJANJE KRIZE.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Prihodnja seja narodne skupščine se glasom izjav ministrov po večerni seji vlade vrši šele 3. maja. S tem je odigrano prvo dejanje krize. Že to samo nam dovolj očitno kaže način belgrajske politike cinarske

zgodem temeljito osmešili. Za Pašičevo vlado je treba iti danes po zgled ne v Anglijo, ampak kvečjem v črnsko republiko na Haitiju ali pa kje ob Senegal in Gambiji. Vendar pa dvomimo, če niso tam po vojni že bolj napredovali v demokratizmu.

porodice. Vse, kar se je doslej o tej najobskurnejši bizantistični politiki pisalo, vse to je malo napram razpletu položaja v tem prvem dejanju. Popolno brskiranje zakonskih in ustavnih predpisov, najbolj zakrjena amoralnost, najodkriteljski cinizem, pljuvanje na vse parlamentarne običaje in principe demokracije, teptanje temeljnih pravic državljanov in volje ljudstva in končno nepoštevanje najvišjih želj, vse to je stalno na dnevnem redu v zadnji dobi. Pri tem pa so seveda intrige najgrše vrste bile eno glavnih sredstev za dosego nemoralnih ciljev današnjih vlastodržcev. Svojega zaželenega cilja kljub mobilizaciji vseh temnih in zakulisnih elementov ne niso dosegli. Pač so dosegli to, da so delovanje skupščine zavlekli za tri tedne in ravno za toliko časa podaljšali življenje svoje vlade. Opozicija je svojo zahtevo, da se morajo sklicati seje parlamenta čimprej, postavila nasproti intrigam proti ljudstvu in njegovi volji, kajti vsako odlaganje gre v korist korupcionistom, ki bodo vsako uro svoje kratkotrajne vlade izkoristili v svojo korist na škodo ljudstva. Opozicija utemeljuje svoje zahteve z zakonskimi in ustavnimi predpisi in tudi z danimi obljubami. Kot večina v parlamentu pa bo znala tam tudi uravnati svoj nastop, ki bo brez dvoma dosegel, da se elična izigravanja, kakor jih je dosedaj vršila vlada korupcije in nasilja, ne bodo mogla več dogajati.

TIP RADIKALSKE POLITIKE.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) V opozicijskih krogih se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je na razvoju sedanje latentne krize največ kriv predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, ki izjavlja, da je v ostavki, kadar je to za položaj ugodno, da ni v ostavki, kadar okolnosti tako boljše kažejo. S tem svojim zadržanjem onemogoča Ljuba Jovanović vsestransko informiranje krone tako, da sedaj skoro izključno informira kralja Pašič in njegova okolica. Opozicija se posvetuje, kako bi se temu neparlamentarnemu stanju napravil konec.

Vladne intrige razkrinkane.**RADIČEVA POBOTNICA GRAUERJEV FALZIFIKAT. — IZJAVE »MORNING POST« IN »STUNDE« FALZIFICIRANE. — TUDI MAKEDONSTVUJOČI NAJ SLUŽIJO REŽIMU.**

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Danes je prispel v Belgrad g. dr. Lorković, ki je te dni bil pri Radiću na Dunaju. Na seji kluba poslancev HRSS je dr. Lorković obširno poročal o svojih razgovorih z Radićem. Dr. Lorković je Radiću očrtal celokupen položaj in ga opozoril na to, da delajo njegove izjave velike zapreke poslancem v Belgradu. Radić je nato izjavil, da se izjave v »Morningpost« in »Stunde« in drugih listih falsificirajo, vendar, da se z njimi služi intrigam režima. Sicer je Radić odobril politiko in delovanje poslancev HRSS v Belgradu in dal popolnoma svobodne roke za nadaljevanje politike na temelju programa opozicijskega bloka. — Radićevi poslanci so danes dvignili svoje dnevnice.

Zagreb, 11. aprila. (Izv.) Včeraj zju-

traj se je vrnil z Dunaja predsednik Hrvatske Zajednice dr. Lorković. Na Dunaju je dr. Lorković z Radićem uredil vprašanje federacije med HRSS in HZ. Snoči se je dr. Lorković odpeljal v Belgrad, da poroča predsedstvu HRSS. V ožjih krogih je dr. Lorković najodločneje dementiral vse trditve o zvezi Radića z makedonstvujočimi, kakor tudi trditve, da je Radić dobival denar iz Rusije.

Zagreb, 11. aprila. (Izv.) Intrige Pribičevićevega in frankovskega časopisja, da je Radić dobival denar iz Rusije, so se razkrinkale. Zvedelo se je, da pobotnica o prejetem denarju iz Rusije res obstoje, da pa jih je falzificiral neki Grauer, ki je znan radi falzifikacije v neki zagrebški trgovini in pa kot prijatelj frankovca Gagliardija.

Borba proti korupciji med Srbi.**BELGRAJSKI DEMOKRATI ZA LJUBO DAVIDOVIČA IN POLITIKO SPORAZUMA**

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Centralni odbor demokratske stranke za mesto Belgrad je na svoji seji 10. aprila sprejel na znanje proglas glavnega odbora demokratske stranke in soglasno sklenil:

1. Odobrava politiko glavnega odbora in poslaniškega kluba DS, politiko, ki je

popolnoma v skladu s programom DS in ki more najbolj zanesljivo osigurati uvrščenje državnega edinstva in konsolidacije notranjih razmer v državi.

2. Obsoja postopanje nekaterih članov DS s Svetozarjem Pribičevićem na čelu, ki so v najbolji kritičnem trenutku borbe za

okrepitev tega edinstva in programa DS zapustili bojne vrste in se pridružili radikalom in s tem vsaj trenutno omogočili podaljšanje radikalnega režima nasilja in korupcije, nasilja, ki vodi h kar največji plemenski razdvojenosti in rušenju pravnih in moralnih temeljev naše države.

3. Izraža svoje popolno zaupanje načelniku DS Ljubi Davidoviću kot najbolj raziztemu predstavitelju Belgrada in verne-mu nositelju ideje bratskega sporazuma.

RAZDELITEV PORTFELJEV.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Današnja »Smotra« piše o slučaju Nikole Uzunovića sledeče: Kakor izvemo, je minister za socialno politiko g. Nikola Uzunović odpotoval v Niš, ne da bi se poslovil od vlad-nih tovarišev, niti se ni dosedaj vrnil. Dobro informirani krogi nam zatrjujejo, da je g. Uzunović brez njegove vednosti dodeljen resor ministristva za socialno politiko, ker so bili drugi bolj donosni resori potrebni oligarhiji okrog Pašića in da pridejo na ta način važna mesta v bolj zaupne roke te koterije.

»Z DEŽJA POD KAP.«

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Za mišljenje radikalov o današnji vladni koaliciji je značilna današnja številka »Smotre«, v kateri se pod naslovom »Z dežja pod kap« piše o velikem razmetavanju državnega denarja, kakor ga izvaja ta koalicija. Med drugim se ostro obsoja postavljenje štiri h podtajnikov v ministristvu za agrarno reformo, enega v ministristvu za šume in ruderne in enega v ministristvu za notranje zadeve. Na ta način se povišujejo izdatki in zapravlja državni denar, mesto da bi se število ministrov znižalo, kajti vsak od teh podtajnikov, ki niti nimajo svoje pisarne in torej tudi nič ne delajo, ima leno 200 tisoč dinar mesečno, svoje automobile in nič dela.

Dr. Žerjav in korupcija.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Tukaj se že več dni mudi dr. Gregor Žerjav, ki pri merodajnih faktorjih deluje na to, da vse dobave premoga v ljubljanski in zagrebški železniški direkciji dobi trboveljska premogokopna družba, ki dela s Praprotnikovo Slavensko banko. Vsled tega bodo državni rudniki v Sloveniji morali zmanjšati svoj obrat ali ga sploh popolnoma ustaviti. Trboveljska premogokopna družba bi potem državi in rudnikom lahko diktirala cene premoga. Kolikor bo Slavenska banka pri tem zaslužila, bodo dobila od tega svoj del liberalna politična podjetja.

Proti zaščiti delavcev.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Danes se je vršil občni zbor Zveze industrijcev iz cele države. Sestanku je prisostvoval generalni sekretar češke industrialne zbornice Hodač, ki je imel daljši govor, v katerem je naglasil značaj sodelovanja med obema korporacijama prijateljskih držav in značaj industrije za konsolidacijo in razvoj države. Po njegovem govoru so prišli na vrsto referati in sicer referat o kreditih v inozemstvu, o industrijskih posojilih, o kreditni politiki Narodne banke, o carinski politiki in o trgovskih pogodbah ter o mednarodnih konferencah dela. Zanimivo je bilo poročilo o zahtevah glede delovnega časa. Iz teh referatov se jasno vidi, da naši industrijci gredo po onih potih, kakor industrijci v drugih državah, namreč da se ukine edina stvarna pridobitev delavstva, to je 8 urni delavnik in da se dopusti industrialcem, da po svoji mili volji izrabljajo delavce v industriji in podaljšajo delovni čas. V tem smislu je referent stavil tozadevne predloge in zahteval izpremembo zakona o zaščiti delavcev. Zastopnik ministra dr. Krizmana, samostojnega demokrata, je izjavil v imenu ministra, da minister popolnoma soglaša z mišljenjem industrialcev in da je on popolnoma na njihovi strani. Z ozirom na tako izjavo zastopnika ministra dr. Krizmana se v industrijskih krogih smatra, da bo njihova zahteva glede podaljšanja časa uspešla. Radi tega je potrebno na tak napad kapitalističnega režima samostojnih demokratov in radikalov že danes opozoriti delavstvo, da se za svoje pravice potegne, dokler je čas.

Povodnji in sneg na Hrvaškem.

Zagreb, 11. marca. (Izv.) Iz zagrebske okolice prihajajo alarmantne vesti o poplavi in naraščanju rek. Iz Karlova poročajo, da je Kolpa narasla za 1 m; okoliške vasi so pod vodo. V Sisku je Kolpa narasla za 3.60 m in kaže vodomer 7.10 m. Pri Bosanski Gradiski je snoči Sava narasla na 7.45 m nad normalo. Voda je pridrla v mesto in poplavlja dve ulici. Vasi Dolina in Matkovic sta pod vodo. Pri Obrenovcu je davi Sava narasla na 7.84 m nad normalo. V vasi Rači je voda odnesla 6 hiš. Pod vodo so vasi Vrbanja, Jagina, Bosud, Srb, Borovič, Vitojevič. Pri vasi Kupinovo je voda predrla nasipe in odnesla 10 hiš. Prebivalstvo je pobegnilo. Enake vesti prihajajo iz Zemuna in Vukovara. Donava in Tisza neprestano naraščata. — Iz Delnic poročajo, da je včeraj padlo 40 cm snega. Tudi v zagrebski okolici je snežilo. Sleme je pokrito s snegom.

LIKVIDACIJA ŠPANSKEGA POSLANIŠTVA V BELGRADU.

Belgrad, 11. aprila. (Izv.) Naša vlada že skoro dve leti drži izpraznjeno mesto našega poslanika v Madridu, kajti po imenovanju Tresića-Pavičiča za poslanika v Washingtonu je ostalo to mesto nezasedeno. Ker naša vlada kljub ponovnim urgentam španske vlade ni hotela imenovati novega poslanika, je španska vlada popolnoma opustila svoje poslaništvo v Belgradu in je vse osebe španskega poslaništva že odpotovalo. Ostal je le še en sam uradnik, da likvidira pisarno.

Dr. Wilfan izvoljen.

Trst, 11. aprila. (Izv.) Zadnji skrutinij je ugotovil, da je izvoljen dr. Wilfan, ker se je pokazalo, da je dobil več preferenčnih glasov kakor pa dr. Stanger.

Francosko-romunski vojaški dogovor.

Pariz, 11. aprila. (Izv.) Romunski kralj in kraljica sta se pripeljala včeraj v Pariz, kjer sta bila slovesno sprejeta. Na kolodvoru sta jih sprejela predsednik republike Millerand in ministrski predsednik Poincaré. Mestna občina je priredila na čast gostom posebno slavnost. Obisk romunske kraljevske dvojice v Parizu spravljajo v zvezo s podpisom posebne francosko-romunske defenzivne vojaške pogodbe.

Pariz, 11. aprila. (Izv.) Na čast romunski kraljevske dvojice je priredil predsednik Millerand svečan obed v elizejski palači. Predsednik je romunskim gostom napil, v napitnici pa je naglašal sličnost alzaškega in besarabskega problema in zatrdil, da Francija stremi samo za mirom in da je v tej želji sklenila s svojimi zavezniki le obrambne pogodbe, ki so vse prijavljene pri Društvu narodov. V svojem odgovoru je romunski kralj naglašal svojo veliko hvaležnost Franciji, ki je omogočila Romuniji njeno ujedinjenje.

Poljska ne gre z Romunijo.

Pariz, 11. aprila. (Izv.) »Journal« poroča, da je Poljska odklonila poziv, da stopi v slučaju rusko-romunskega konflikta na stran Romunije. Poljaki se v tem slučaju tudi francoskemu pritisku niso udali.

Kupujte Olimpijske srečke!

Jos. Lavtižar:

Turjak.

Barje pri Škofljici je bilo pokrito z goščo meglo in v roke je zeblo, čeprav še nismo praznovali sv. Mihaela. Ob straneh ceste se je na travnikih premikalo nekaj živine. Bila je goveja živina, ki je na neprozorni planjavi iskala jutranje paze. Poleg živine je stala pastirica, ki je izgledala prav tako otožno kakor to pusto jesensko jutro. Pri Pijavi gorici se je začel svet vzpenjati in ovinkih vedno višje. Barje je izgubilo in zavladala je gozdna samota. Vse je bilo tiho, le kladvo moža, ki je tolkel kamenje za posipanje ceste, je odmevalo iz gozda. Ni čuda, ako pride potopnik v takem kraju na misel kak zločin. Pred več leti je bila tukaj umorjena neka kramarica. Ljudje so videli, kako je neznanec bežal skozi Pijavo gorico, četudi ga nihče ni preganjal, in prav to je bil povod, da so ga sumničili hudodelstva. Krivda se mu ni mogla dokazati, pred smrtjo pa je sam priznal, da je žensko ubil zato, ker je pri sodniji pričala zoper njega.

Proti vrhu se je megla umikala soncu. Trgala se je v kosčke, ki so se izgubljali v nič. Hipoma se je razčistilo nebo in iz sivega jutra se je porodil najkrasnejši dan. Odkrivali so se temnozeleni smrekovi gozdi, ki krasijo ondoto okolico. V lahmem vetru so se gibale rumenkaste bukove šume, divja trta pa je žarela v rdečem perju. V gredeah posameznih hiš so se šopirile astre, georgine in cinije, kakor da bi hotele nadkrilovati s svojimi živobojnimi glavami spomladansko cvetje. Tako lepo umira na-

MANIFESTACIJE ZA MUSSOLINIJA V RIMU.

Rim, 11. aprila. (Izv.) Včeraj so priredili v Rimu na trgu Colonna velike manifestacije za čast Mussoliniju povodom njegove zmage ob volitvah. Mesto je bilo v zastavah. V slavnostnem sprevedu so korakali invalidi, bivši vojaki, fašisti, arditi, sindikati itd. Najprej je govoril senator Cremonesi, nato pa Mussolini, ki je rekel med drugim: »Italijanskemu ljudstvu hočemo dati sedaj pet let mir. — Naj propadejo vse stranke, tudi naša, le domovina bodi velika! Navzoči so na Mussolinijev poziv prisegli, da bodo zvesto izpolnivali dolžnosti nasproti državi.

OPROŠČENI BOLGARSKI MINISTRI.

Sofija, 11. aprila. (Izv.) Sodišče je oprostil zaradi nameravane ustaje obtožene bivše ministre Stambolijskije vlade.

SANACIJA NEMČIJE.

Rim, 11. aprila. (Izv.) »Tribuna« piše, da so napravili predlogi strokovnjakov za sanacijo Nemčije v italijanskem zunanjem ministrstvu najboljši vtis.

POSANICA BIVŠEGA GRŠKEGA KRALJA.

Atene, 11. aprila. (Izv.) Bivši grški kralj je izdal iz Romunije, kjer biva kot gost, posebno poslanico na grški narod. Grška vlada je razširjanje te poslanice prepovedala, ker smatra bivšega kralja le še za privatno osebo.

REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 11. aprila. (Izv.) Reparacijska komisija je na današnji seji storila soglas-

ni sklep, da tvori poročilo ekspertov praktično podlago za rešitev reparacijskega vprašanja.

Berlin, 11. aprila. (Izv.) Državni ministrski kabinet je danes začel posvetovanje o poročilu ekspertov. Sklenilo se je, da debato hitro dovršiti. V ponedeljek se vrši v tej zadevi skupna seja državnega ministrskega sveta in ministrskih predsednikov posameznih dežel.

TISKARSKA STAVKA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 11. aprila. (Izv.) Tiskarski štrajk še traja. Danes je izšlo poleg vladnega lista in socialistične »Nepszane« tudi glasilo nacionalistov »Zozszo«.

MEZDNI SPORI V ANGLIJI.

London, 11. aprila. (Izv.) Zveza rudarjev je z večino 16.258 glasov sklenila, da predloge delodajalcev odkloni. Kljub temu se še ne računa z izbruhom krize.

London, 11. aprila. (Izv.) Danes zvečer so lastniki izprli vse delavstvo v ladjedelnicah.

AMUNDSEN NA DUNAJU.

Dunaj, 11. aprila. (Izv.) Včeraj se je pripeljal na Dunaj znan raziskovalec polarnih krajev Amundsen. Na Dunaju bo ostal nekaj dni.

SNEG.

Solnograd, 11. aprila. (Izv.) Danes jutraj je začelo tu močno snežiti. Popoldne je sneženi metež še trajal.

Inomost, 11. aprila. (Izv.) Tu že več ur močno sneži. Temperatura je zelo padla, vsled česar se sneg na cestah in strehah drži.

Slovenski mladini.

Šesto leto že živimo Slovenci v novi, narodni državi. Nebroj življenjskih vprašanj je pred nami odprtih. Izpremenile se niso samo naše državne razmere, temveč tudi kulturni, gospodarski in družabni odnosi so postali drugačni. Samo zunanja omika 20. stoletja se ni obnesla. Vse išče novih potov, kako doseči izboljšanje položaja. Zato na vseh poljih človeškega udejstvovanja presnavljanje, novo življenje, novo delo. Vse kaže, da smo ob zgodovinsko važnem začetku nove dobe, ki bo odločevala za dolge čase naprej usodo narodov.

Kako se bo usmerjal ta razvoj, bo v veliki meri odvisno od mladine. V le-ti zavesti, da je v mladini prihodnost, vabimo vso slovensko mladino na

MLADINSKA DNEVA V MARIBORU

DEKLIŠKI DAN 9. in 10. AVGUSTA
FANTOVSKI DAN 23. in 24. AVGUSTA.

V teh dneh bomo udarjali temelje za bodočnost, pregledali narodovo preteklost, natančno premislili, kaj zahtevamo od nas sedanjih razmer, pogledali pa tudi z mladinskim zanosom na delo, ki nas še čaka.

Vsak večji napredek naroda temelji na sili idej, ki ga prevevajo. Zato si bomo prizadevali, da povzamemo vse verske, prosvetne, narodne in občečlovečanske vrednote našega ljudstva v živo enoto, ki ji bo vodilna ena velika skupna misel preronejenega in svobodnega slovenskega naroda.

Ker je vera glavni idejni činitelj v naši slovenski kulturi, bomo mladino prenovili v verskem duhu. V veri so neizčrpni viri za duševno in telesno zdravje našega ljudstva, katoličanstvo je bistveni se-

stavni del slovenske narodne izobrazbe. Zato je obnovev katoliške misli v narodu obnovev naše slovenske narodne kulture. Samo ob sebi je zato verska misel glavni del našega programa. Sporedno z njo hočemo dvigati narodove kulturne, socialne in gospodarske sile.

V tem zmislu bomo sestavili načrt za verski prerod posameznika in družbe, za prosvetni dvig ljudstva in države. Zavedajoč se, da vsaka prava preobrazba družbe izvira iz obnovljenega družinskega življenja, bomo vso skrb posvečali obnovitvi družine. V krščanskem družinskem življenju bomo poiskali kalit tiste današnjim človeškim srcem tako potrebne krščanske ljubezni, ki edina more omiliti ostrino vseh tako hudih gospodarskih in socialnih nasprotstev naše dobe. Podrobno pa se bomo bavili tudi z vprašanji mladinske vzgoje in prosvete ter skušali dognati vsebino in način izobrazbe, ki najbolj odgovarja razmeram 20. stoletja, v katerem živimo.

Rastlina najbolj prospeva na rodni zemlji in v domačem ozračju. Zato gradimo ves svoj mladinski program na podlagi slovenske preteklosti. Poglobili se bomo v narodovo zgodovino, njegovo dušo, čuvstvovanje, v njegove šege in običaje, presodili, kaj so snovali naši največji duhovi Prešeren, Slomšek, Mahnič, Krek, da bomo vedeli kaj je slovensko jedro, pristno domače in zdravo. Pri tem bomo porabljali, kar je pri drugih narodih dobrega.

Velike naloge nas čakajo, da jih izvršimo. Celo tisočletje smo se razvijali pod tujimi vplivi, in le z izrednimi napori so si predniki priborili in ohranili našo narodno slovensko samobitnost. Tujci so nam vsi-

ljevali stoletja tuje smeri; uveljavimo sedaj, v novih razmerah, slovensko smer s slovenskim kulturnim programom.

Pod zastavo tega programa hočemo zbrati slovensko mladino, zlasti s Štajerske, s Koroske, iz Prekmurja: tisti rod, ki je največ trpel pod tujim pritiskom. Tukaj najbolj čutimo potrebo novega idejnega programa, ki naj užge in razvname ne le slovensko, temveč tudi našo bratsko hrvaško in srbsko mladino, ter kot nov val narodnega idealizma prenovi jugoslovanski rod, da se bo uresničila budnica velikega pesnika »ILIRIJE OŽIVLJENE«, Valentin Vodnika:

En zarod poganja
preroben, ves nov.

Pripravljalni odbor za mladinska dneva
v Mariboru:

Ivan Bogovič, Micika Črček, Adolf Dostal, dr. Josip Jeraj, Marko Krajnc, Milka Pihlar, Ivan Prijatelj, Alojzij Rezman, Jožef Stabej, dr. Ivan Tomažič.

Politične vesti.

+ Našim somišljenikom v opozorilo. Združenje slovenskih avtonomistov, oziroma g. Prepeluh je razposlal mnogim našim zaupnikom sledečo okrožnico: »Zaupno. Velečenjeni gospod! Razmere v naši državi so vsak dan težje. Pritisk postaja neznošen. Vse sedanje politične stranke so ali zakrivile velike napake, katerih posledice morajo seve sedaj molče priznavati, ali pa so neodločne. Treba nam je večje politične odločnosti, če si hočemo priboriti boljše življenske razmere. Treba je ustvariti enotno in odločno politično falango slovenskega republikanskega ljudstva kmetov in delavcev. V to svrhu pa je treba predpriprav. Povsod je treba iti na delo in ustvariti krajevne organizacije somišljenikov, ki so odločnega slovenskega in republikanskega mišljenja. To nalogo je treba izvršiti, da bo mogoč enoten odpor in nastop vseh Hrvatov in Slovencev v tej državi. Ker nam je znano, da ste republikanec in našega mišljenja, Vas vljudo vprašamo, ali se ne bi hoteli Vi poprijeti tega organizatornega dela ter organizirati krajevni odbor v vašem kraju (občini). Ko bo dovoljno število krajevnih organizacij gotovih, se snidemo na primernem kraju in organiziramo »Slovensko republikansko stranko kmetov in delavcev«. Prosimo, da nam javite po dopisnici ali v pismu svojo pripravljenost, nakar Vam pošljemo potrebne tiskovine. Ako pa bi Vi tega posla za svojo občino ali kraj (vas) ne mogli prevzeti, javite nam zanesljivo osebo, s katero pa se poprej domenite o tem. Pričakujemo Vašega odgovora in beležimo z odličnim spoštovanjem. — Združenje slovenskih avtonomistov.« — »Enoten odpor in nastop vseh Slovencev in Hrvatov v tej državi« (mi namreč smo toliko »odločni«, da si na Slovenskem upamo pisati najprej Slovencev, potem Hrvatov) smo doživeli ravno zadnje dni. Tako se je želja g. Prepeluha silno hitro uresničila. Žal nam je, da ni svojih želja, ki se tako hitro uresničujejo, širnemu svetu prej razodel. Veliko delo, ki ga je imel na slovenskem političnem polju izvršiti, je že tudi narejeno, ker že imamo »enotno in odločno politično falango slovenskega ljudstva kmetov in delavcev«, namreč SLS, katere pristajši o republiki resneje mislijo, kakor tisti, ki o republiki sicer pisari, ni pa še nikjer povedal, kako bo to v sedanjih razmerah izpeljal — brez krvi. Naši somišljeniki so to-

rava. Čeprav je šla stopinja mimo pokošenih travnikov in požetih njiv, so spominjale vendar bogato obložene češpljeve veje, da narava ne umira samo lepo, ampak tudi bogato. In vinska trta, ki je senčila kmetске domove, kako je kazala tudi ona bogastvo jeseni!

Od samotne hiše dalje — menda se pravi pri Pircu — je cesta peljala večino po ravnem. Odprl se je pogled na bližnje višine, posebno na Krim (1106 m), na Golo (654 m) in Kurešček (831 m), ob levi strani pa se je pokazal hrib s starodavno cerkvijo sv. Ahacija, ki pripada župniji Turjak. Cerkev je podobna trdnjavi; baje so jo zidali ujeti Turki.

Tuhtam sem se pomenkoval z ljudmi pred hišami ali v gozdu. Njih govorjenje je zelo podobno ribniškemu narečju. Pripovedovali so razne reči in me izpraševali, odkod prihajam, kam grem itd. Takoj se je videlo, da so bolj zgovorni mimo Gorencev. Kako da bi se iz vnanje prijaznosti sklepalo na notranje človekovo mišljenje, o tem bi morala razsoditi daljša skušnja, ne pa trenutno seznanje. Popotnik, ki občuje z neznanimi ljudmi, je lahko z vsemi prijatelji, ker gre hitro naprej in nima prilike, da bi spoznal njih značaj. Tudi se mu ni treba poslavljati drugače kakor z običajnim izrazom: »na svidenje«, saj so povsod ljudje, če ne taki, pa drugačni.

Pot se je vila ob sredi hriba in prikazovali so se vedno novi prizori. V dolini pa se je videla še druga cesta, po kateri se je vršil nekaj glavni promet iz Ljubljane čez Želimlje, Turjak, Ribnice in Kočevje.

Razgled je postajal vedno bolj obši-

ren. Oko je opazilo osipčeni hrib sv. Primoža na Rovti, Krvavo peč in Veliki Osolnik. Trdo pod gričem sv. Ahacija je peljala pot v senci smrekovega drevja. Med debli je stalo tudi nekaj mecesnov, ki uspevajo navadno le v višjih legah gorenjskih krajev. Tukaj sva se srečala s tujcem, ki je pripadal po svoji vnanosti prosjaškemu stanu.

»Dober dan,« je rekel malomarno. — »Ampak jaz imam malo dobrih.«

Odzdravim mu in ga vprašam, kje je doma.

»Povsod kamor pridem, pravzaprav pa nikjer.«

Govorjenje je razodevalo, da ni tukajšnji domačin.

»Vi imate dve suknji, jaz pa samo en zakrpan rokavnik,« je pripomnil cinično.

»No in kaj potem?«

»Tista suknja, ki jo imate čez ramo, vam je gotovo odveč.«

Ni bilo baš prijetno, da sva se srečala vprav v tej samotni. Dandanes se toliko govori o instinktu, kaj, ako bi imel ta človek slabe namene?

»Sv. Martin je podaril revežu polovico svojega plašča,« je še dostavil in me pogledal po strani.

»Veste prijatelj, jaz vam rad dam podporo, ne zahtevajte pa, kar sam potrebujem.«

Vzel je in šel naprej. Kaj hujšega se ni bilo treba bati, ker je bil mož šibke postave in že bolj v letih. V slučaju spopada bi se bil znal braniti tudi brez orožja.

Ob koncu gozda se je svet zopet razširil. Povsod griči in tihe doline s tisto do-

lenjsko milobo, ki je v nasprotju s podnebjem severnih krajev. Cesta se je nagibala navzdol in prikazovale so se prve hiše, pripadajoče turjaški župniji. Kmalu je stalo pred mano orlovsko gnezdo, v katerem se je ohranil do današnjih dni rod grofov Auerspergov, najstarejši plemenitaški rod na Kranjskem. Turjaški grad! Poslopje stoji na osamel višini in obsega čveterostransko fronto z mogočnimi okroglimi stolpi ob voglih. Znamenje bivola (tura) na zidu naj predstavlja moč, ki je lastna tej živali in katero naj bi si osvojili tudi grajski gospodarji. Lega gradu kaže, da so postavili Turjačani svoj dom na tak prostor, ki je bil varen sovražnih napadov. Držali so se gesla: »Securitas in temestate.« (Varnost v viharju). Grad ima le na eni strani zvezo s sosednjo zemljo in prav zato so smatrali to stran za rano, ki so jo morali bolj krepko utrditi mimo ostalega poslopja. Prvotni grad je stal nekoliko niže. Leta 1067. je dal sezidati Konrad Turjaški nad njim večje poslopje, katero pa je ortenburški grof Henrik požgal do tal. Adolf Turjaški je zgradil leta 1190. na razvalinah nov sijajen dom, ki se je ohranil v glavnih delih do današnjih časov. Ni dovolj, da tako zgradbo samo ogleduješ, temveč da se tudi seznaniš z dogodki, ki so se vršili tod okoli in z osebami, ki so prebivale v tem zidovju. Najgloblje bomo prodrli v zgodovino Turjačanov, ako obiščemo muzej v zapadnem delu grajskega poslopja. Sedanji potomec turjaških grofov, lastnik gradu, nam prijazen dovolj, da si ogledamo zapuščino njegovih pradedov.

Odpirajo se nam visoke dvorane,

liko zavedni, da posebne direktive proti novi stranki ne rabijo!

+ Ljubljanski mandat. V krogih Narodno-napredne stranke znova razmotriva neolajnost JDS in poslanca Reisnerja, ki še doslej ni odložil svojega mandata v korist g. dr. Vladimirja Ravniharja. Splošno se obsoja verolomnost dr. Zerjavove stranke in voditelji NNS pripravljajo novo akcijo, da v vladnih radikalnih krogih razkrinkajo protipogodbno in netaktno postopanje ljubljanske JDS in poslanca Reisnerja. Topot upajo na uspeh.

Beleške.

Avstrijantske metode. Znano je, da je v bivšem avstroogrskem ministertvu za zunanje zadeve obstojal cel urad za fabrikacijo dokumentov in falzifikacij podpisov, denarnih pobotnic itd., s katerimi so hoteli oblastniki kompromitirati neljube politične osebe. Na podlagi takih »dokumentov« so se uprizarjali celi procesi zaradi veleizdaje proti Čehom, Hrvatim, Srbom, Rumunom in Italijanom, časih tudi proti Mažarom, kadar so Dunaju preveč nagajali. Znale so nedolžne žrtve tega podlega postopanja, ki je bilo neka avstrijska specialiteta. V carski Rusiji je tudi bila zelo v navadi, drugod pa nikjer na svetu. Te nečedne metode se je zdaj lotila očitno pod Pribečevičevim vplivom tudi Pašičeva vlada, ki si je za ta grdi posel izbrala tudi primerno osebo v frankovcu Gagliardiju in njegovih pomagačih, ki skušajo opozicionalne politike kompromitirati s falzificiranimi denarnimi nakaznicami in podobnimi fabrikati. Take lepe reči vodi režim, ki se imenuje »jugoslovanski«, »demokratski« in »državotvorni«. S takimi sredstvi delujejo, kakor sami priznavajo, pri kroni, da vzdržijo režim korupcije in nasilja, ker zakonitih in parlamentarnih sredstev nimajo. Tak režim bi se mogel držati trajno le, ako bi bila večina prebivalstva korumpirana, kakor so današnji oblastniki. To pa ni ljudska nevolja bo pometla s korupcionisti, kakor hitro bo dobilo ljudstvo priliko. Dan obračuna pirdel!

Nekaj za »Slovenski narod«. Belgrajška »Politika« piše o »povojnih patriotih« in pravi med drugim: »Le ozrite se danes nekoliko okrog sebe in videli boste nenavadno sliko. Rodbine naših padlih borcev stradajo, naši invalidi sramežljivo stegajo roke, da dobe kakšen groš za kruh, in od sovražnih krogel preluknjani reveži se skromno stiskajo skozi splošno vrvenje. Istodobno pa vpijejo in zijajo na dolgo in široko »povojni rešitelji domovine« z dvignjeno glavo, s predrznimi pogledi in nabuljenih ust. To so tisti falzificirani patriotje, ki se jim dolgih 8 let ni posrečilo preliti za to državo niti kaplje znoja, ker so se na vse mogoče načine znali »zmuzati«, in so daleč od vojnega hrušča pod romantičnim podnebjem tuje užitivali mirno in udobno življenje in se pečali z raznimi dobičkanosnimi posli. Danes pa se ti ljudje cinično trkajo po prsih in vpijejo: Mi ne pustimo, da bi ta država propadla, mi jo bomo rešili! — Iz besed »pod romantičnim tujim podnebjem« je razvidno, da »Politika« tu ne piše o slovenskih »klerikalcih«, ampak o neki drugi gospodi, ki je »Narodu« zelo blizu, vsaj bila, če ni več.

Nepotrebnost razburjenja. Odgovarja-joč na neki članek »Murske Straže«, ki ga je bil ponatisnil »Avtonomist« in v ka-

opremljene z dragocenimi spomini na preteklost. Iz razkošno opremljene obednice stopimo v dvorano z zbirko slik, od tu v orožarno, iz nje v knjižnico in na cerkveni kor, kamor hodi grajska družina k službi božji. V muzeju nas najbolj zanimajo portreti Turjačanov. Ogledmo si posebno tiste, ki so se dvignili do večje veljave v javnem življenju.

Pred nami stoji v naravni velikosti Herbert VIII. Imel je precej širok obraz s kratko pristriženo rdečkasto brado ter je nosil bel čipkast ovratnik. Kranjski stanovi so ga izbrali leta 1566. za kranjskega deželnega glavarja. Pozneje je bil imenovan tudi za vrhovnega obmejnega poveljnika. Obe visoki službi je opravljal do svoje smrti. Herbert je bil izobražen in pogumen mož. Čeprav nemški vzgojen je govoril prav dobro tudi hrvaški jezik ter pisal z latinskimi in glagolskimi črkami kot rojen Hrvat. Najbolj se je odlikoval v boju s Turki. Leta 1563. jih je premagal v družbi z Ivanom Lenkovičem pri Kostanjevici. V mnogo hujšem boju pa je bil dvanajst let pozneje pri Budačkih. V predani bitki je prečel vso noč v molitvi in v skrbi, kako da se bo dovršila neenaka borba, ker so imeli Turki veliko več vojakov nego naši. Drugo jutro je na vsežgoda zasedel konja, ki se mu je plašil in tresel, kar ni bila njegova navada. Pred bitko je rotbil poveljnika, naj ne omagajo. Vsi so storili svojo dolžnost, kljub temu se je odločil boj Turkom v korist (22. septembra 1575). Herbertu in njegovemu tovarišu Frideriku Višnjegorskemu so odsekali glavo. Nagačeno kožo obeh glav hranijo še danes v turjaškem muzeju. (Konec sledi.)

terem se je neznani pisec sam označil za pristaša SLS, smo čisto mirno in stvarno dejali na koncu sledeče: »Sploh je velika napaka dobromislečnih ljudi, da se dajo preveč vplivati glede presoje SLS od nasprotnega časopisa, ki v zlobnem namenu kapa strup med javnost, da izpodkoplje tla ne samo SLS, ampak še bolj tiste mu krščanskemu kulturnemu nazoru, ki ga naša stranka zastopa. Tej psihozi so žal podlegli nekateri, ki zdaj dajo v »Murski Straži« in »Avtonomistu« temu izraza, ne da bi pomislili, kako malo v tem koristi stvari, katero hočejo zastopati in kako nevede in nehoti opravljajo posle za zaklete nasprotnike njihovega lastnega nazora.« Nato odgovarja »Avtonomist« 12. t. m. v zelo ogorčenem tonu, da mi njemu očitamo brezverstvo. Toda iz naših besedi sledi kot solnce jasno, da smo mislili na liberalno časopisje, ko smo vendar takó »Mursko Stražo« kakor »Avtonomista« od tega časopisa ločili. »Avtonomist« se je pa čutil prizadetega, očitno, ser se sam prišteva med nasprotno časopisje, kar tudi jel. Nanj pada pa od naše strani samo očitke, da indirektno koristi nasprotnikom, slabeč stranko, ki jo liberalizem sovraži kot nositeljico krščanskih načel v javnosti. Brezverstva pa njemu nismo očitali, ker ga ni pokazal in je v takih stvareh tudi dovolj previden. Ravnotako pa moramo konstatirati, da se ogiblje aktualnih versko-kulturnih vprašanj, v katerih je treba ne samo jasno povedati svoje stališče, marveč tudi odločno braniti krščanska načela, kadar hočejo nasprotniki uveljaviti svoja protikrščanska načela. Toliko za danes.



P. KALIST MEDIČ,

starosta slovenske frančiškanske province sv. Križa, duh. svetnik, dolgoletni župnik frančiškanske župnije v Ljubljani, umrl 8. aprila na Brezjah. — Na fotografijo, po kateri je posneti gornja slika, je pokojni p. Kalist napisal: »Fotografiran pred odhodom iz Ljubljane v Gorico 1895, ko mi je bilo 51 let. Rojen sem bil na Črnučah dne 24. aprila 1844.«

Dnevne novice.

— Slovenski katoliški shod v Barbertonu, O. Kakor poročajo ameriški slovenski listi, je slovenski katoliški shod v Barbertonu, Ohio, nad vse lepo uspel. Bil je prava manifestacija katoliške misli med ameriški Slovenci.

— Baloković v Ameriki. Sredi meseca marca t. l. je došel v Ameriko mladi hrvaški umetnik Zlatko Baloković ter prireja po vseh večjih mestih koncerte. Povsod je žel najlepše uspehe ter so ga hiteli poslušati zlasti Hrvati, Srbi in Slovenci.

— Otvoritev telefonskega prometa z Italijo. Dne 10. aprila t. l. se je otvoril neposredni telefonski promet med našo kraljevino in Italijo in sicer za sedaj za Ljubljano, Zagreb, Beograd in Benetke, Udine, Gorico, Trst in Reko. Pristojbine za govornilo enoto so določene takole: Benetke—Ljubljana 50 Din, Videm—Ljubljana 34 Din, Gorica, Trst—Ljubljana 28 Din, Reka—Ljubljana 18 Din. Za navadne časnikarske pogovore med 21. in 8. uro se pristojbina v vseh relacijah zniža za 40 odstotkov, za naročene stalne nočne časnikarske pogovore ob določenih urah pa za 50 odstotkov. S 1. aprilom t. l. se je že otvoril telefonski promet med Reko in Sušakom, Bakrom in Kraljevicom.

— Strokovna zveza javnih nameštencev je imela svoj I. redni občni zbor dne 25. marca t. l. Poročila načelstva, tajnika, blagajnika, nadzorstva in strokovnega odbora so bila odobrena brez ugovora. V odbor so bili izvoljeni dosedanjí odborniki z nekaterimi spremembami. Sklenilo se je, da se rok za sprejem novih članov, ki so prekorčili 50. leto podaljša do 30. junija t. l. Članarina ostane, kakor je bila dosedaj, namreč: strokovna članarina mesečno 2 Din 50 par. Kot pristojnino je plačati enkratno mesečno članarino. Prispevki v podpor-ni fond znašajo mesečno: za člana 4 Din, za ženo 3 Din, za otroke nad 10 let po 2 Din, za očeta člana ali njegove žene po 5 Din; za mater člana ali žene 3 Din. Pristojnina v ta fond

znaša enkratni mesečni prispevek. Čakalna doba je 6 mesecev, od dneva pristopa k podpor-nemu fondu. Po 6 mesecih ima vsak oboel član pravico do podpore. Prispevek v posmrtni fond znaša za vsakega člana ali članice ob pristopu in ob vsakem slučaju smrti člana ali članice po 5 Din. Ugodnosti članov so na vpogled v društveni pisarni v Ljubljani, Stari trg št. 2, I. nadstr. vsak dan od 16. do 18. ure. Odbor.

— Imenitni portreti. Nekoč je papeža Leona XIII. slikal neki slikar. Ko je bila slika gotova, se je papež pod sliko podpisal. Slikar se je ves vesel za tako odklovanje iskreno zahvaljeval, papež pa mu je rekel: »To ni vredno zahvale; podpisal sem se zato, da bodo ljudje vedeli, da ta slika predstavlja mene.« — Ta dogodba nam je prišla na misel, ko smo v večeršnjem »Jutru« gledali sliko, ki naj bi predstavljala primorska poslanca dr. Besednjaka in dr. Stangerja. Oba gospoda prav dobro poznamo, ampak sliko sta takdi, da je za počt. Zato je bil nujno potreben pod vsako sliko podpis. Koga v resnici predstavlja slika, to ve sam Bog.

— Obletnica velikega dubrovnškega potresa. Dne 9. t. m. so v Dubrovniku obhajali običajno obletnico velikega potresa, ki je dne 6. aprila 1667. porušil stari Dubrovnik ter tako uničil njegovo, moč in slavo. Od tega potresa si Dubrovnik ni več opomogel. V spomin na ta usodni dogodek se vsako leto vrši v Dubrovniku zaobljubna procesija.

— Primanjkljaj mestne občine v Novem Sadu. Po pravkar predloženem poročilu bo znašal primanjkljaj novosadske mestne uprave za prihodnje leto 14 milijonov kron. — Če bi v Novem Sadu vladali »klerikalci«, ali bi »Slovenski Narod« vplil!

— Razne tatvine in vlomi. Krojaškemu mojstru Milošu Škerbcu v Trbovljah je ukradel neznani polnik 7 kompletnih oblek v skupni vrednosti do 8000 Din. — V Primorskem pri Kranju so vlomili neznani vlomilci v gostilno Franceta Gorjanca in so mu odnesli iz spalne sobe meter dolgo zlato žensko verižico, zlat uhan ter nekaj perila in obleke. Tatvino je izvršil neki trgovski potnik, ki je v gostilniški sobi prenočil in jutraj, še preden so domači vstali, odšel skozi okno. — V Mirkah je bilo vlomljeno v lopo posestnika Josipa Kotnika. Tat je ukradel več moškega in ženskega perila in obleke. — V Vidmu je bilo ukraden trgovcu Antonu Barbiču kolo znamke »Kinta« št. 107.850, črno pleskano, vredno 3000 Din. — Na kolodvoru v Poljčanah je ukradel neznani tat pedal in sedlo od štirikolesne trezine in je napravil s tem za 1000 Din škodo. — V Teharjih je bilo ukradeno H. Osvaliču iz veže črno pleskano kolo znamke »Ika« št. 583.306, vredno 1500 Din. — Na Rovih je bila ukradena posestniku Al. Rošarju bela koza brez rogov, vredna 524 Din.

— Pobegi. Podbeležnik občine Vlakovca je poneveril okrog 6000 Din občinskega denarja in je neznano kam pobegnil. — V Medlogu je ogoljufal neki rusko-gališki begunec rodbino Gregoričev za več 1000 Din, pokradel več obleke in perila in je neznano kam pobegnil. — Iz jetišnice deželnega sodišča v Ljubljani je pobegnila 28 letna brezposelna služkinja Frančiška Bajde, ki je bila tudi izgnana iz policijskega okrožja ljubljanskega kot nevarna tatnica. — Iz blaznice na Studencu je pobegnil Karl Krumtag, doma v Studencih pri Mariboru. Fant je visoke, močne postave in nosi bolniško obleko in zelen plišast klobuk. — Pri upravi javne »Brezbednosti« v Beogradu je poneveril neki Bodi Borivoje, 25 let star, eleganten dečko, 32.000 Din in je neznano kam pobegnil. Pravijo, da ga je odnesla »povodenje« na Turško.

— Razne nesreče. V različne bolnice so pripeljali sledeče ponesrečence: V tovarni Indus v Ljubljani je pograbil stroj za stiskanje usnja v pete delavca Simona Jakuša. Odtrgal mu je palec na levi roki in mu zmečkal roko do podlehtnice. — V Martjancih v Prekmurju je padel tesarju Štefanu Jošarju težak hloď na levo nogo in mu je zdrobil levo stopalo in dokolenico. — Pri gradbi železnice v Ivankovcih se je vsekal delavec France Škorjanc tako težko v levo roko, da je moral v bolnico. — Tesarju Matevžu Senegačniku pri stavbeniku K. Jezerniku v Celju je zmečkal stroj za sirovo oblanje obe roki. — Pri stavbeniku Golgrancu v Celju je padel predelavec Ferd. Kranjc s precej visokega stavbnega odra. K sreči je priletel mož na kup peska, kar ga je rešilo, vendar pa je dobil težke poškodbe na glavi in po prsih. Upajo, da bo okrev. — Na parni žagi Franceta Oseta pri Osv. Petru v Savinjski dolini si je zmečkal delavec Albin Tavčar desno roko in so ga oddali v bolnico. — Tesarski vajenec Stanko Dolenc v Selcih nad Škofjo Loko si je porezal žile na levi roki in so ga oddali v bolnico. — Na parni žagi v Pragu pri Novem mestu si je raztrgal delavec Štefan Počak levo roko. Poškodba je težka.

— Opozorjamo na oglas o nadaljevanju prodaje konkurzne mase v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Štajerske novice.

Š Seja mariborskega občinskega sveta. Trečje nadaljevanje II. redne seje mariborskega občinskega sveta se vrši v ponedeljek 14. aprila ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Seja obeta biti zelo zanimiva.

Š Smrtna nesreča nemškega železničarja v Mariboru. Dne 10. aprila se je smrtno ponesre-

čil v gostilni Stosir v Mlinski ulici avstrijski železničar Rajmund Obernosterer z Dunaja. Vinjen je nameraval oditi iz gostilne, v temnem hodniku pa je zgrešil izhod ter padel po stopnicah v 6 m globoko klet. Pri padcu si je zlomil tilnik in razbil črepinjo.

Š Vsiel vinjenosti v smrt. V Sošanju se je ponesrečila posestnica Jožefa Petrič. V vinjenem stanju se je vračala z možem domov, gnala sta svinjo od mrjasca. V bližini doma je žena s vinjo zaostala, mož pa je šel naprej. Ko se žena dalje časa ni vrnila, jo je šel mož iskat. Našel jo je mrtvo ležati v kakega pol metro globoki grapi, napolnjeni z vodo. Brkone je hotela skočiti preko potoka, ker jo je pa svinja ovirala, je izpodrsnila ter pri padcu udarila s sencem ob kamen.

Š Nesreča z dinamitom. Pri Sv. Florjanu pri Rogatcu se je te dni dogodila v kamenolomu nesreča. Delavec Josip Ravnik je neprevidno ravnal s patrono, da mu je v roki eksplodiral. Zadobil je težke opekline na rokah in izbil mu je levo oko.

Š Prijet žepni tat. V gostilni Anderle na Koroški cesti v Mariboru sta popivala posestnik Kohberger od sv. Križa in neki Ivan F., že večkrat predkaznovan tat. Ko je bil Kohberger že precej vinjen, je Ivana nenadoma obšla ginjenost in začel je tovariša objemati. Ko je Ivan odšel iz gostilne, je Kohberger opazil, da mu je iz žepa zmanjkala listnica z večjo svoto denarja. Ovdil je takoj svojega tovariša, katerega je policija dne 10. t. m. aretirala. Večji del od svote je pa že zapil, našli so pri njem le 300 Din.

Š Nevaren goljuf. Po Mariboru se je te dni klatil mlad, čedno oblečen možki, ki se je izdajal za našega Dularja iz Novega mesta ter skušal več oseb opehariti za manjše svote denarja. Nazadnje je postala na njega pozorna policija ter ga aretirala. Na policijskem komisariatu so dognali njegovo identiteto: Imenuje se Vladimir Malkič iz Novega mesta, po poklicu brivski pomočnik, katerega zasledujejo kranjske orožniške postaje radi raznih goljufij in tatvin.

Ljubljanske novice.

Telovadna akademija, katero priredi no-voj Orel v Ljudskem domu, bo dostojna proslava olimpijske ideje. Zato nam jamči cel eliten spored. Zeleti je, da naše občinstvo kar najštevilneje poseti to zanimivo prireditev mladine, usmerjeno v prave povzdige naroda v fizičnem, duševnem in pravem pogledu. Cene prostorom so zelo nizke, od 12 Din do 3 ozir. 2. Vsa javnost, tudi ona, ki je gledala Orla doslej skozi očala nasprotnih mu listov, se bo na lastne oči zamogla prepričati, da on globoko razumeva poslanstvo telesne vzgoje in splošno kulturne narodne organizacije in da svoje veljavno delo vrši z vsem povdarkom in odločnostjo. Ravno z današnjo svojo prireditvijo nudi trden dokaz, da v splošno narodnih oziroma državnih interesih ne tiči ozkosrčno v specifično svoji sferi, ampak da — prezirajoč vsakršno ekskluzivnost — z dobro voljo stavi svoje sile skupnosti na razpolago.

Ij Prodaja oljk. Slov. krščanska ženska zveza bo prodajala cvetni teden oljčne veje na sledečih prostorih: ob Zmajskem mostu, frančiškanskem mostu, Jugoslovanski knjigarni in na Vodnikovem ter Pogačarjevem trgu. Ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne namene toplo priporočamo obilne udeležbe pri nakupovanju.

Ij Nadaljevanje občinske seje se vrši prihodnji ponedeljek 14. t. m. ob 6. uri v mestni dvorani.

Ij Nujen predlog. Poroča se nam, da name-rava v prihodnji občinski seji občinski svetnik Jože Turk postaviti nujen predlog, da sedanja večina občinskega sveta poskrbi za boljše vreme. Nujnost hoče utemeljevati s tem, da Sokol I. potrebuje lepih solčnih dni, da ne bo preveč v zamudi z zgradbo Sokolskega doma.

Ij Ljubljanski trg v petek je bil kljub slabemu vremenu bogato založen z raznimi domačimi pridelki. Izredno dobro so bile založene stojnice z raznimi domačimi mlečnimi izdelki. Tudi raznih domačih rib in žab je bilo veliko in tudi cene niso bile ravno pretirane posebno proti poldnevu.

Ij Smrtna nesreča v kemični tovarni v Mostah. Kakor smo že poročali, se je ponesrečil v kemični tovarni v Mostah 26letni delavec Anton Habjan. Padel je v vrel lug in se je tako opek, da je vsled opeklin v bolnici umrl. K tej nesreči se namporoča dodatno sledeče: Anton Habjan je bil zaposlen v tovarni kot paznik pri cedilnikih. V pritličju te tovarne se nahaja rezervar z vročim lugom, v katerem se nahaja kontrolni plavač, ki je spojen z verigo s kazalcem v prvem nadstropju tovarne. Tekom noči pa se je ta veriga na do sedaj še nepojasnen način utrgala, vsled česar tudi kazalec ni kazal stanja luga v rezervarju. Habjan je hotel to verigo zvezati in je stopil v to svrhu na steno rezervarja. Pri tem pa je omahnil in je padel v vrel lug. Kljub temu, da so ga takoj opazili in potegnili iz kadi, se je mož tako opek, da je bila vsaka pomoč brezuspešna, dasi so ga takoj prepe-ljali v bolnico.

Ij Skesan Amerikanec. Prišel je iz Amerike in prinesel je seboj lepe dolarčke. Kadar mu je zmanjkalo dinarjev, je šel mož v banko in je menjal dolarje. Toda tudi banka je kmalu odrekla, ko so pošla razna bančna nakazila. In obrnil se je mož na biveše dobre prijatelje, katere je večkrat bahat in bogat napajal

in jim tudi pomagal iz zadrege z manjšimi in tudi večjimi zneski. Toda tudi ti so odrekli in so ga potolažili, da naj še malo počaka. Vesele in dobre prijateljice pa po se poskrile ali zastavile lepe zapestnice, prstane in uhanke in so mu pokazale samo še oguljena krila in strgane čevlje. Zbral je končno vse rezerve, toda to je bilo premalo za vožnjo nazaj. Sedaj premišljuje osamljen in zapuščen bivši dolarski princ, kako bi prišel po ceni zopet nazaj v Ameriko, toda pomagati mu ne more niti policija, ki mu ne da za tako vožnjo brezplačne potne nakaznice.

Ij Aretacije. Radi prepovedanega povratka je bil aretiran neki Ivan Zdešar, doma nekje na Gorenjskem. — V gostilni pri Ambrožiču v Šiški so aretirali nekega Valentina Remiča, doma iz Mlake pri Kamniku. Mož je prodajal jako po ceni aluminijaste žlice, katere je baje kupil pod roko nekje v Kranju in je pri prodaji tudi beračil.

Ij Policijske ovadbe. Včeraj je bilo vloženih na ljubljanski policiji 19 ovadb in sicer: 1 radi poneverbe, 7 radi prestopka cestno policijskega reda, 3 radi prekoračenja policijske ure, 5 radi pasjega kontumaca in po 1 radi lahke telesne poškodbe, fujakerskega reda in pa nošnje in posesti orožja brez oblastvenega dovoljenja.

NOCOJ OB OSMIH V »LJUDSKI DOM« NA ORLOVSKO AKADEMIJO!

Gospodarstvo.

g Žitni trg. Na vojvodinskem žitnem tržišču so cene nespremenjene. Prometa ni veliko. Cene so bile sledeče: koruza 235—240 dinarjev, pšenica 320—330 Din, oves 260—270 Din, ječmen 330—340 Din, beli fižol 725—735 Din, pšenična moka št. 0 505—510 Din, št. 2 450—455 Din, št. 5 380—390 Din, št. 6 320—330 Din, št. 7 280—290 Din, otrobi 210—215 Din.

g Mariborski sejem. Na zadnji sejem se je prignalo: 17 konj, 5 bikov, 129 volov, 333 krav, 10 telet, 300 svinj in 5 koz. Povprečne cene za posamezne živalske vrste so bile približno sledeče: za 1 kg žive teže debeli voli 12.50—13.25, p. debeli 10.50—11.75, plemenski 7—10, bikji za klanje 12.50, debele klavne krave 12—13, plemenske krave 9.50—11.50, krave za klobase 6.25—9, molzne krave 10, mlada živina 10.25 do 13. Din. — Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 150—250, 7—9 tednov stari 300—350, 3—4 mesece stari 500—625, 5—7 mesecev stari 680—950, 8—10 mesecev stari 650—1150 Din, 1 leto stari 1400—1950, 1 kg žive teže 17.50 do 20 Din, 1 kg mrtve teže 22.50—27.50 Din, 1 koza 250—300 Din. — Mesne cene: volovsko meso 22—27 Din, meso bikov, krav in telic 20—21, telečje meso 26—30 Din, sveža svinjina 40—40 Din.

g Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d. v Ljubljani so imele dne 11. aprila pod predsedstvom g. dr. Karla Trillerja svoj redni občni zbor. Odobril se je računski zaključek za poslovno leto 1923 in pritrnilo predlogu upravnega sveta na 11 odstotno dividendo. Kupon družbenih delnic št. 4 se bo torej vnovčil počenši s 1. majem 1924 z 11 D. polkupon pa s 5.50 Din pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, pri Hrvatski podružnici Wiener Bank-Vereina v Zagrebu ter pri Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu.

g Carinski dohodki. Dohodki glavnih carinaric v drugi desetini pr. meseca so znašali 47 milijonov 673.466 Din napram 40 milijonov 939.737 Din v prvi desetini istega meseca. Carinarica v Ljubljani je dala 3 milijone 111.859 Din, v Mariboru 2.148.141 Din, v Celju 883.296 Din, na Rakeku 542.732 Din, na Jesenicah 484.316 Din.

g Noe Stross, tekstilna trgovina, družba z o. z v Ljubljani se je razšla in je firma v likvidaciji.

BORZA.

Zagreb, 11. 4. Devize: Italija 3.5630—3.5930, London 349.50—352.50, Newyork 80.20—81.20, Pariz 4.7650—4.8150, Praga 2.3950—2.4230, Dunaj 0.113050—0.115050, Curih 14.1450—14.2450. — Valute: Dolar 79.6250—80.62.

Curih, 11. 4. Devize: Pešta 0.0080, Berlin 1.24, Italija 25.05, London 24.68, Newyork 570.0, Pariz 33.50, Praga 16.90, Dunaj 0.008050, Bukarešt 3.0, Sofija 4.15, Beograd 7.10.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Ljudski oder.

ponavlja igro: PASIJON ali TRPLJENJE IN SMRT JEZUSA KRISTUSA še nede- ljo, 13. aprila ob 3. uri popoldne in v torek, 15. aprila ob 8. uri zvečer.

Da bo občinstvu z dežele omogočeno po- setiti to prireditve, se prične nedeljska pred- stava že ob 3. uri popoldne. Pri tem ima p. n. občinstvo ugodno priliko, da se more vrniti domov z večernimi vlaki. Ljubljanski občinstvo naj po možnosti blagovoli posetiti zadnjo predstavo v torek zvečer. Predproda- ja vstopnice vsak dan od 8. do 12. ure do- polodne in od 2. do 6. ure popoldne, ter dve uri pred predstavo v društveni nabavni za- drugi v Ljudskem domu. I. nadstropje.

Prosveta.

pr Na cvetno nedeljo zvečer ob pol 8. uri se vrši v tukajšnji frančiškanski cerkvi cer- kveni koncert, katerega priredi Glasbena Ma- tica ljubljanska. Kakor že javljeno, se poje pri tej priliki Dvořakova »Stabat Mater«. Poset- niki koncertov opozarjamo na tiskan spored z razlago dela in v tiskanem sporedu je tokrat ti- skano tudi slovensko besedilo pesnitve. Občin- stvo opozarjamo, da se vstopnice prodajajo v Matični knjigarni v soboto cel dan ter v nede-

ljo dopoldne od 9. do 12. ure v Matični knji- garni. Začetek koncerta je točno ob pol 8. zve- čer.

V nedeljo dopoldne ob 11. uri v Unionski dvorani
MATINEJA
orkestra Narodnega gledališča, pod vodstvom Antona Balatke. Izvaja se celotni Smetanov ciklus
»MA VLAST«.
Vstopnice v Matični knjigarni.

Ljubljanski občinski svet.

Seja dne 10. aprila.

Po končani zanimivi razpravi o elektrifi- kaciji ljubljanskega mesta, o kateri smo po- ročali včeraj, preide zbornica na dnevni red, in sicer na poročila personalno-pravnega od- seka. Prva točka poročila je

MESTNI ŠOLSKI SVET.

Mestni šolski svet v Ljubljani ne po- sluje, ker stoji sedanja večina na stališču, da ima ona pravico imenovati v to korporacijo svoje člane iz svoje srede, opozicija pa za- hteva, da veljaj funkcijska doba starih, od bivše večine izvoljenih članov do poteka funk- cijske dobe. Proti odlokom sedanje večine in proti dotičnemu ukrepu g. župana se je opo- zicija pritožila na ministrstvo, ki je razvelja- vilo ukrep pokrajinske uprave, s katerim je bila uprava potrdila sklepe sedanje večine, in je potrdila stare člane mestnega šolskega sveta v njihovi funkcijski dobi.

Personalno-pravni odsek obč. sveta je sklenil proti temu odloku ministrskega sveta glasom poročila obč. svetnika Pirca pri- tožbo na državni svet. Dotični sklep se glasi:

»Proti razsodbi notranjega ministrstva o izvolitvi novega mestnega šolskega sveta z dne 10. marea 1924, št. 6813-23 se vložijo tožba na državni svet, ker okrne razsodba temeljne pravice vsakega občinskega sveta, da si ure- di zastopstva, do katerih je upravičen po svoji resnični volji. Jasno je namreč, da morajo ti zastopniki funkcionirati le dotlej, dokler jih nosi pozitivna volja onega, ki jim je to funkcijo podelil.«

K besedi se oglasi obč. svetnik dr. Rav- nihar, ki izjavi, da ga bo kot pravnika zelo zanimala razsodba državnega sveta, sma- tra pa, da bi bilo pravilno, če bi do končno- veljavne razsodbe poslovali stari mestni šol- ski svet.

Na izvajanja dr. Ravniharja odgovarja podžupan g. dr. Stanovnik, ki opozarja na sličan precedenčni slučaj, ki se je dogodil že pred vojno. Takrat je upravno sodišče na Dunaju razsodilo, da so v razne javne za- stope izvoljeni delegatje le tako dolgo upra- vičeni zavzemati svoja mesta, dokler obstoji korporacija, ki jih je izvolila v isti sestavi. To stališče je tudi edino logično.

Z izvajanja dr. Stanovnika je po- polnoma soglasal obč. svetnik dr. Lemež, ki je mnenja, da so v razne korporacije iz- voljeni delegati sestaven del občinskega sve- ta. Če pade ta, padejo z njim vred tudi vsi deli.

Na glasovanju je bil sprejet predlog per- sonalno-pravnega odseka.

RAZMERE PRI CESTNI ŽELEZNICI.

Poročevalec obč. svetnik Pirc prebere sledeče poročilo občinske kontrolne komisije o razmerah pri cestni železnici v Ljubljani:

»Zadnji čas so se pripetili pri cestni električni železnici slučajji, da se je promet večkrat ustavil za dalje časa. Vsled tega je izvršila komisija v noči 26. marca revizijo delavnic, dne 8. aprila pa revizijo proge.

Na podlagi teh revizij se vidi komisiji potreba predlagati občinskemu svetu: 1. Da izvrši v interesu javnosti nekaj personalnih sprememb. 2. Ker preti nevarnost, če uprava ne pusti popraviti voz cestne železnice — izmed 14 voz so za vožnjo popolnoma sposobni le 4 — da ne bo mogla držati 7 in pol minutnega rednega prometa, zahteva občina popravilo voz in sicer tako, da ima v teku vsakega na- daljnega meseca vsaj 2 rezervna voza na raz- pologo. 3. Dosedaj je družba kratkomalo sa- ma dobavljala ves potrebni material, torej brez konkurence. Občina zahteva, da kupuje od sedaj naprej uprava ves material po ofertalnih razpisih in sicer v prvi vrsti na ljubljanskem trgu. 4. Da uprava cestne železnice porablja za dela le domačine; le v izrednih slučajjih sme, če tukaj ne najde za dotična dela zmožnih ljudi, najeti tujce. 5. Po pogodbi je družba prisiljena postaviti posta- jališčne hišice in občina jih zahteva. 6. Da oskrbi za rezervne vozove poseben prostor, ker stoje le-ti cel čas na prostem brez stre- he. Družba naj se pozove na odpravo teh ne- dostatkov. Komisija nadalje ugotavlja, da družba še do danes ni omogočila sestave raz- sodišča. G. župan je namreč predlagal urad- nika državne železnice dr. Benčino, člana re- paracijske komisije na Dunaju, a družba ga je odklonila ter predlagala od svoje strani občinskega svetovalec ing. Vidmarja. Nato je predlagal gospod župan sod. svetnika dr. Paj- niča. Na ta predlog družba še ni pristala. Gospod župan naj torej predlaga nemudoma sestavo razsodišča.

Poročilo o pregledovanju knjigovodstva cestne električne železnice v letu 1923 ugo-

tavlja čisti dobiček v letu 1923 na 74.039.77 dinarjev, od tega odpade polovica na občino, to je 37.019.88 Din. Fond za zidavo stanovanj- skih hiš je narastel do 31. decembra 1923 na 174.610 Din, fond za investiranje pa na celih 323.870 Din. Poročilo naj občinski svet vzame na znanje ter odobri stroškovnik za knjigovodstveno revizijo. V zadevi zidave stanovanjske hiše predlaga komisija, da se pozove družba na zidavo stanovanjske hiše. in nakupi naj parcelo, ki jo predlaga stancv- ska organizacija cestnih železničarjev. Če bi družba hotela zavlačevati celo zadevo, naj se pooblasti gospod župan za nakup te ali druge primerne stavbne parcele v bližini remize. Kupnino naj krije predujmoma mestna ob- čina, povrne ji kasneje stanovanjski fond, ki se nabira iz povišane davčine na listke cest- ne električne železnice.

Končno predlaga komisija občinskemu svetu, da priporoča družbi, da izdela službeno pragmatiko dogovorno s strokovno organiza- cijo.

Proti četrti točki poročila govori obč. svetnik dr. Lemež. Je mnenja, da ne kaže kar tako odklanjati tujih delavcev, ker ima- mo mi več naših delavcev v tujini kakor pa je tujih delavcev pri nas. Zatiranje tujih de- lavcev bi dalo lahko povod za represalije proti našim delavcem na tujem.

Dr. Lemežu ugovarja obč. svetnik Rup- nik, ki ugotavlja, da dandanes streme vse države za tem, da zasigurajo kruh v prvi vrsti svojim ljudem, v drugi vrsti šele tujcem. Za- to mora tudi mestna občina gledati na to, da dobe v podjetjih, ki so ali njena last ali pa stoje pod njenim vplivom, delo in kruh v prvi vrsti domačini.

Sprejet je bil predlog odseka, predlog dr. Lemeža pa večina zavrne.

BOJ ZA TABOR.

Naslednja točka dnevnega reda se je ti- kala zgradbe Sokolskega doma na trgu Ta- bor. Glede te stvari stoji večina občinskega sveta na stališču, ki se bo težko dala spravi- ti v sklad z delovanjem prejšnjega občin- skega sveta.

V imenu personalno-pravnega odseka je predlagal občinski svetnik Pirc sledeče: »Društvo Sokol I je prevzelo v smislu kupne pogodbe obvezo, da bo zazidalo pro- stor, ki je namenjen za zgradbo vsaj do 21. svečana 1924; če se to ne izvrši, ima občina pravico kupiti zemljišče nazaj, preden se pravnim potom dožene, v koliko je društvo zadostilo tej obvezi. G. župan se pooblašča, da določi dogovorno s personalno-pravnim odsekom zbor, obstoječ iz 5 praktičnih juri- stov, ki naj zadevo prouči ter do prihodnje seje poroča občinskemu svetu.«

V imenu narodnih socialistov se je ogle- sil k besedi obč. svetnik Tavčar. Razlagal je na dolgo in široko celo zgodovino omenje- nega boja, posebno pa je podčrtila okolnost, da je stavbni odsek mestnega magistrata baje na lašč zavlačeval stavbno dovoljenje za celih 7 tednov, dočim se navadno take prošnje re- šujejo že v 14 dneh. Dalje se je obširno bavil z vprašanjem, kaj pomeni »zazidan« prostor in kaj »dozidan«. On je seveda zato, da se Sokol ne ovira pri nadaljevanju zgradbe in da občina opusti vsak nadaljni korak proti Sokolu.

Za »Sokolski Tabor« se je prav živo po- tegnil tudi obč. svetnik g. Turk. Postopanje večine v tem oziru označuje govornik za — golo nagajivost, ki bo pa sedanjo večino kmalu minila. Zagotavlja, da se Sokol ne boji no- bene komisije in nobene ankete, zato tudi predlagane 5 članske komisije ni treba. Sklep bivšega občinskega sveta je pravomočen in na tem se ne da nič izpreminjati. Če pa se je Sokol s stavbo zakasnil, tega ni kriv Sokol, ampak sedanja občinska uprava, ki je stavb- no dovoljenje zavlačevala. »Mi poznamo sa- mo sodnijsko komisijo,« je končno samoza- vestno zaklical g. Turk, »in mi se ne bomo udali.«

Za predlog odseka je govoril obč. svetnik dr. Lemež. On Sokolu niti oddaleč ne pri- pisuje tistega pomena, ki se mu ga z gotove strani hoče dati z obsežno agitacijo, in sma- tra, da je občina v pravu, če zahteva svoje zemljišče nazaj. V imenu svoje stranke za- gotavlja, da bo vedno odločno nastopal proti Sokolu.

SLS IN SOKOLSKI TABOR.

Doslej že precej bojevito razpoloženje pa se je znatno poostriilo, ko je začel govoriti podžupan dr. Stanovnik.

Podžupan dr. Stanovnik je s perečim sar- kazmom tolmačil pogodbo, ki jo je bil skle- nil bivši občinski svet s Sokolom glede pre-

pustitve trga Tabor. Ugotavlja, da se Sokolu z zgradbo ni prav nič mudilo, dokler so od- ločali v občinskem svetu stari gospodje, kar se je zgodilo pač v mnenju, da se sestava občinskega sveta ne bo nikdar izpremenila. Sokol je imel časa več kot dovolj, da izpolni vse določbe pogodbe pravočasno in če bi bila pogodba resno mišljena in ne samo navide- zno, bi bil Sokol to zadevo tudi storil. Da- našnja večina pa nima najmanjšega povoda za popuščanje, ampak se mora držati točnega in jasnega besedila pogodbe in mora braniti svoje pravice, ki ji pritičejo po pogodbi, So- kol pogodbenih pogojev ni izpolnil, zato mo- ra občina zahtevati svoje zemljišče nazaj in Sokolu darovano zemljišče mora postati zopet občinska last.

Ko je dr. Stanovnik omenjal, da je bivši takozvani »napredni« občinski svet, ki je sestojal iz samih Sokolov, daroval zemlji- šče trga Tabora Sokolu I. in v sokolsko ško- do nerodno stiliziral kupno pogodbo in na- stavil Sokolom past, v katero danes padajo, je pričel občinski svet. Tavčar (nar. soc.) kričati proti njemu: »To je tisti odlični kle- rikalni jurist, farizejski advokat.« V nadalj- njih izjavanjih je dr. Stanovnik ugotavljal, da je pogodbeni rok 21. februarja t. l. potekel, ne da bi Sokol I. zadostil svojim pogodbenim obveznostim. Sokol I. je sicer vložil prošnjo za podaljšanje pogodbenega termina glede zgradbe sokolskega doma, s čemer je ravno priznal, da pogodbi ni zadostil, toda to proš- njo ni bil kompetenten reševati magistratni gremij, temveč edinole občinski svet, ki pa doslej ni pogodbenega roka nikdar podaljšal. (Obč. svet. Tavčar vpije: »Vi ste glasovali za podaljšanje v gremijalni seji!«)

»Gospodu Tavčarju moram povedati, da v dotični gremijalni seji nisem bil navzoč in ga opozoriti glede interpretacije pogodbe med občino in Sokolom I. na veljavna določila ob- činskega reda, ki ga g. Tavčar še vedno ni preštudiral, čeprav že precej dolgo sedi v tej zbornici.«

»Ne more se trditi, da bi bil Sokol I. na času kaj zgubil, ker so naši ljubljanski demo- kratki tako okoli družbe »Elektra« kakor pri Sokolu I. navajeni na nezakonito postopanje; opozarjam le na to, da je po ugotovitvi mest- nega stavbnega urada Sokol I. pričel z grad- benimi deli na trgu Tabor istočasno z vložit- vijo prošnje za stavbno dovoljenje, ne da bi čakal na rešitev s strani pristojne oblasti.

Gre za pogodbene pravice mestne občine, zato je naša dolžnost, da jih varujemo in iz- vršujemo tedaj le svojo dolžnost, ako glasu- jemo za predlog personalno-pravnega odseka, da dobimo od praktičnih juristov pravno mnenje o tej za mestno občino velevažni zadevi. Mi moramo v obrambo občinskih pravic postopati strogo po zakonu, in če ne gre drugače, bo treba vložiti tožbo. Stvar žu- panova pa je, da ugotovi z vsemi pravnimi sredstvi sedanje dejansko stanje na trgu Ta- bor. On da je prepričan, da se brez tožbe zadeva ne bo rešila in zato tudi predlaga, da se vložijo meritorna tožba.

Beseda »tožba« je vplivala na sokolske zagovornike zelo razburljivo. Razgledi so se celo inače prav mirni socialni demokratje in župan je moral za par minut prekiniti sejo, da je nekoliko potolažil ljudi, ki so prišli v strah za svojo »naprednost«.

Po odmoru dobi besedo obč. svetnik Kralj, ki izjavi v imenu svoje skupine (soc.-dem.), da bo glasovala za predlog od- seka. Nagajati Sokolu iz hudobije ne smatra za umestno:

Klic: »To je sama hudobija!«

Obč. svetnik Kralj: »Moje mnenje je, da bi bilo boljše, če župan ugotovi dejansko stanje v 1. občini in med Sokolom.«

Obč. svetnik dr. Ravnihar je še en- krat ponavljal vso dolgo zgodovino taborske- ga boja, končno pa resignirano ugotovil, da se proti »dogovorjeni igri« med SLS in ko- munisti ne splača nastopati.

Obč. svetnik Tokan (soc.-dem.) je go- voril za Sokola in naglašal, da je Tabor da- nes neoporečna Sokolova last. V Tabor je za- bitih že mnogo milijonov in denarnega vpra- šanja ne bo tako lahko rešiti kakor se to zdi na prvi pogled. Tudi o tožbi se ne da reči, da bo imela ugodne posledice, ker se ne ve, kako se bo končala.

Po kratkem govoru obč. svetnika Pod- bevška, ki se je sprijel s komunisti in jim očital brezdomovinstvo, je večina spreje- la predlog personalno-pravnega odseka.

MANJŠE ZADEVE.

V nadaljni razpravi je občinski svet še rešil nekaj pritožb, vzel na znanje poročila o službeni pragmatiki in podelil pristojbin pro- sto meščanstvo sledečim gospodom:

Nikolaju Rusu, mag. slugi, za njegovo vestno 50 letno službovanje pri mestni občini ljubljanski; Jerneju Boltarju, mag. pis- ravnatelju v pok., za 40 letno vestno službo- vanje pri mestni občini; Petru Habichtu, krovskemu pomočniku pri trvdki Teodor Korn, za 48 letno nepretrgano službovanje pri eni trvdki; Jerneju Šerjaku, posestniku in trgovskemu poslovođu, za požrvalno delo v občinskem svetu skozi 9 let; Josipu Cepudru, šolskemu ravnatelju, za 35 let- no službovanje kot učitelju.

Vsled pozne ure — bilo je že 11 — za- ključil župan sejo in odredi nadaljevanje za ponedeljek ob šestih zvečer.

Iz širnega sveta.

Hugon Stinnes umrl.

Dne 10. t. m. ob 9. uri zvečer je umrl Hugon Stinnes, nekronani vladar Nemčije. — Hugon Stinnes se je rodil 12. februarja 1870. v Mühlheimu ob Renu. Po dovršenju realne gimnazije je stopil najprej v trgovski pouk k neki trgovski hiši ob Renu. Nato je šel kot delavec v rudnik, kjer si je pridobil mnogo prakse v vseh panogah rudarske industrije. Da izpopolni svoje praktično znanje, je šel na berlinsko rudarsko akademijo, odkoder se je vrnil domov v firmo Matije Stinnes, katero je vodil njegov oče. Kmalu je postal samostojen in začel pod lastno firmo. Ze kmalu se je pokazala njegova organizatorična moč. Pod njegovim vodstvom se je firma Stinnes znatno razširila in začela segati po vseh poljih nemškega gospodarstva.

Do poveljnih časov sem se je mislilo, da obstajajo le v Ameriki ogromna podjetja (trasti in karteli), katerih brezobzirna politika ne samo v gospodarstvu je našla nebroj nasprotnikov. Po vojni pa si je tudi Stinnes ustvaril dva koncerna, ki sta obsegala vse panoge narodnega gospodarstva. Prvi koncern je bil privatni koncern Hugon Stinnes, drugi pa ravno tako njegovi Siemens Rhein Elbe-Schuckert-Union, ali elektromontanski trust.

Velekapitalistična koncentracija industrije je bila pri teh koncernih izvedena do skrajnosti. V teh koncernih se je izvedla koncentracija industrije na podlagi principa vertikalne kombinacije. Vertikalna kombinacija pomeni združitev vseh podjetij, ki so potrebna za celoten produkcijski proces, to se pravi, da producira ta koncern v svojih podjetjih vse, od najnavadnejše surovine, rude, premoga, pa do strojev, lokomotiv, ladij itd. Stinnes je posegal vase panoge industrije in že poskušal dobiti celo velike paroplovne družbe v svoje roke, kar se mu je v veliki meri posrečilo. Radi svoje ogromne gospodarske moči je posegal, čeprav ne javno, v politiko. Lahko trdimo, da je bila nemška zunanja politika v veliki meri dirigirana po Stinnesu. Da kontrolira javno mnenje, je dobil v svoje roke celo vrsto časopisov in založništvo, ki so dirigirali nemško javnost, kakor je bilo prav Stinnesu in potrebno za njegove posle, katere je izvajal naravnost ženi-jalno, osebno. Njegovo življenje je bilo popolnoma izpolnjeno s poslovnim delovanjem in njegov osebni tajnik Minoux je izjavil, da dela 16 ur dnevno in razne druge lepe stvari, da bi s tem opravičil njegovo naravnost blazno kopičenje bogastva, ki je cenjeno na 8 milijard zlatih mark ali 150 milijard dinarjev.

Stinnes je v povojnih letih dosegel tako velikanski moč, da so ga zvali nekronanega cesarja Nemčije. Z njim je izginil eden najrazvitejših zastopnikov kapitalizma, ki je prinesel nemškemu narodu zaradi svoje moči v zunanji politiki in na gospodarskem polju nebroj zla.

Kako je v Ameriki.

V Ameriki se bolj in bolj rabijo stroji namesto človeških rok. Sobe čistijo in snajžijo s stroji, pepel in smeti pobirajo z avtomobili, s stroji popravljajo ceste in pota. — Američan-obrtnik porabi slednje sredstvo, da bi privabil kupca. Tako vidimo skozi okno popraviljanje čevljev, praznjenje krapov, šivanje, likanje itd. — Elektrifikacija se vrši v Zedinjenih državah v hitrem tempu. Tako n. pr. je v Čikagu vsako leto na slotine novih strojev instaliranih. V Zedinjenih državah je vsake tri dni ena elektrarna več. — Ameriški tvorniški delavec se posveča glavno organizacijsko bolje plačanemu delu. Grobo delo prepušča priseljencu. Med delodajalcem in delavcem vlada pristranejši razmerje kakor v Evropi. Ameriški delavec, ki si je pridobil spodobno vedenje gentlemana, ima prost vstop v vsako družbo. V tem oziru ne gledajo tu na nobena izpričevala in izkušnje. — Uradništvo v državni službi je prosto vsako soboto popoldne in nedeljo cel dan. Vera v napredek tako v tehniki kakor v znanosti je v Ameriki zelo razširjena. Ameriški obrtnik skuša svoje izdelke kolikor mogoče izboljšati, izpopolniti, a pri tem ne gre s cenami navzgor. Tvrdba Weston, tvornica za zemljemerske aparate, vsak model večkrat preizkuša, tako da ni več let treba nobenega popravila. Druga tvrdka, ki izdeluje žensko konfekcijo, izbere v seziji dva ali tri najokusnejše kose in potem te v veliki množini poceni izdeluje. — Amerika žrtvuje velike svote poizkusom. Skoro vsaka tvornica ima svoj poizkusni laboratorij in poleg tega je še velik državni laboratorij v Washingtonu, kjer se je posrečilo izdelovanje porcelana, ki je trd kakor karlovarski, in pa stekla, ki je boljše od slovičnega jenskega stekla. — Pri izdelkih se ne gleda toliko, da bi tvornico kar najmanj stalo, ampak se uvaža tudi to, kako bi se najbolj

prodalo. Radi tega so izložbe okusno opremljene, po stenah lepi lepaki, izdelek sam je okusno embalaran. — Z narodnim imetjem se pa baš ne varčuje. Na parnikih in v hotelih je pripravljeno ogromno živin in jedi, ki se večkrat pokvari. Les se na eni strani meče v reke, medtem ko poje v gozdu sekira, da je strah in groza. Če pojde tako naprej, bo namesto sedanjih lepih šum žalosten kraški svet. Saj drevo ne doraste v enem letu ali v nekaj mesecih kakor pšenica in rž. — Duševno delo je slabo plačano, kar pričajo plače visokošolskih profesorjev. Izredni profesor na univerzi ima 210 dolarjev plače na mesec. Strojvodja na lokomotivi pri 28 delovnih urah na teden pa 360 dolarjev. Obleka je dražja kakor v Evropi. — Ameriško družbo delimo lahko v dva dela. En del živi v ozkem družinskem krogu. Zene tega dela se brigajo za domačnost in najvažnejša dnevna vprašanja. Zanimajo se tudi za slovo. Tako zvana »mlada Američanka« pa živi čisto drugače. Zapravlja denar, za družino se zelo malo zmeni in največ hišnega dela je na močevih ramah. Tako izgublja mlada Američanka pot do prave sreče v družini ob domačem ognjišču.

Dame finega okusa

vabimo, da si ogledajo nedosežno krasno vzorce **jumpervjev** po zmerni ceni v izložbi modne trgovine: **Fran Lukič**, Pred skofjo 19.

— Nova italijanska zbornica. Ob zadnjih volitvah je bilo izvoljenih 270 poslancev-novincev in 70 časnikaarjev.

— *Prastare izkopsnine*. Na Angleškem so pred kratkim organizirali ekspedicijo, ki naj bi ostanki prahistorične živali — dinosaurus, ki so jih našli pred vojno nemški znanstveniki v osrčju prejšnje nemške Vzhodne Afrike, popolnoma izkopala in prepeljala na Angleško. Dinosaurus je še enkrat tako velik kakor dosedanj, ki je hranjen v britanskem muzeju v Londonu.

— *Sport in kava*. Proti splošnemu nazarju, da zrnata kava oziroma kofein, ki se nahaja v njej, pospešuje sportne uspehe, se je postavil monakovski zdravnik Herxheimer, ki je s poskusi na ljudeh, ki niso bili navajeni na uživanje kave, dokazal, da nima kava nobenih delo pospešujočih učinkov na mišičevje.

— *Diamanti v Venezueli*. Prve diamante so našli v Venezueli l. 1912 in takrat so pričeli sklepati, da se bo našlo v tej deželi še več teh dragocenih kamnov, ker so že pred več desetletji prinašali domačini tam naseljenim Evropejcem diamante, ki so jih našli ob reki Mazaruni v angleški Gvineji. Vsi doslej pridobljeni dragulji so bili odkriti v pesku tamošnjih rek in po najnovejših poročilih tudi niso preveč redki. Venezolanski diamanti so čisti kot voda ali pa rumenkasto barvani. Našlo se je pa tudi zelenkaste in popolnoma črne kamne, kot posebnost pa eksistirajo rožnobarvni diamanti, ki so zelo priljubljeni kot nakit.

— *Velikanske štorilje* je našel švedski pisatelj B. Berg v močvirnatih pokrajini blizu Mengale. Velike so kakor noji, sicer so pa povsem podobne navadnim štoriljam. Pisatelj je obljubil, da jih bo par pripeljal v Evropo.

— *Najvišji spomenik na svetu*. Znani laški kipar Karel Fontana namerava postaviti v Viareggiu, nedaleč od Genovskega zaliva kip, čigar višina ima meriti 165 čevljev. To bi bila vsekako najvišja soha na svetu in bi predstavljala Prometeja. Hkrati bo kip služil za svetilnik in spomenik smrti slavnega angleškega pesnika Shellyja, ki je blizu Viareggia utonil.

— *Podzemski palača za velesojem*. Mestnim očetom v Lipskem sta bila nasvetovana dva načrta za zgradbo podzemskih prostorov za lipske velesoje. Po prvem načrtu bi se zgradila široka krožna cesta pod celim mestom, ki bi mela po obeh straneh razstavne lokale. Po drugem načrtu bi se pa zidala pod vsem Avgustovim trgovom ogromna palača z več nadstropji. V njej bi bili prostori za prodajalnice in razstavni lokali. Stavbo bi razsvetljevala dva velika svetilnika poleg nebroj navadnih žarnic. Stala bi 3 do 4 milijone zlatih mark. Mestni svet se je odločil za zadnji načrt.

— *Požarna katastrofa v kinu*. V nekem velikem kinu v Mehiki je te dni nastal ogenj, ki je povzročil strašno paniko. Električni tok velike napetosti je usmrtil mnogo ljudi, dosti jih je bilo v ognju poteptanih in pomečkanih in pri tem težko ranjenih. Vzrok nastalega požara je bil kratek stik električnega toka.

Kar Vi potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkus na pošiljka 27 Din. Lekarar Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 134, Hrv.

Zanimivosti.

SLEDVI EKSPEDICIJE ROHLF.

Egiptovski znanstvenik Princ Kemal ed Din se je pred kratkim vrnil iz uspešne ekspedicije skozi Libijsko puščavo v Kairo. Njegov namen je bil, poiskati poročila, ki jih je pustil v puščavi pred 45 leti nemški raziskovalec Friderik Rohlf v zapuščenih steklenici. Ekspedicija je bila na potu dva meseca in ni uporabljala kot dosedaj druge ekspedicije za prenašanje ljudi in drugega tovora kamel, ampak posebej za to potovanje prirejene avtomobile, v obliki tankov. Steklenica s poročili je bila najdena v kameniti opazovalnici, ki jo je zgradil Rohlf. Zapiski vsebujejo pomembne znanstvene informacije o potovanjih nemškega učenjaka, ki je podvzel svoječasno nevarna potovanja skozi Saharo in Vzhodno Afriko in ki je prestopil v mohamedansko vero, da se je lahko zanesel na pomoč domačinov.

FILMSKA PRODUKCIJA AMERIKE.

Filmska produkcija v Združenih državah, namreč dolžina vseh filmov, je znašala v letih 1921 in 1922 200.000 km. Film te dolžine bi obdal petkrat našo zemljo ob ekvatorju. Če bi se ta film odvijal s hitrostjo enega čevlja v sekundi, bi trajala projekcija 180.000 ur ali 20 let in 7 mesecev. Toplota zažganega materiala celuloida bi bila tako močna, da bi lahko segrela kotel vode, ki bi imel v obsegu 800 m in odgovarjajočo višino. Ako računamo na en čevlj filma 16 slik, znaša torej število posameznih slik na tem ogromnem filmskem pasu 10.400 milijonov.

O PETROLEJU.

Največ petroleja se je pridobilo l. 1922. v Združenih državah, namreč 60 odstotkov vse zemeljske produkcije. Četrtna vsega petroleja pride iz Meksike. Približno 10.000 km dolga proga cevi, z debelino 20 cm v premeru, prevaža surovo olje skozi ameriški kontinent. Od 23.831 lukenj, ki so jih navrtali vzhodno na meksikanskem skalnatem pogorju za pridobivanje petroleja, jih deluje pa samo 16 tisoč 501. Običajna globočina ene take navrtane luknje znaša okoli 900 m.

ELEKTRIČNE LADJE.

V Združenih državah je pred kratkim osnovala akcijska družba s kapitalom 30 milijonov dolarjev, ki naj bi gradila za prekomorski pasažirski promet ladje na električen pogon. Nameravani morskari velikani naj bi imeli prostora za 3000 pasažirjev in naj bi prekašali v teži največjo morskno ladjo za 13 tisoč ton.

KRALJI AVTOMOBILOV.

Dve največji ameriški avtomobilni tvrdki »Ford Motor Company« in »General Motors Corporation« sta izkazali pred kratkem v zadnji bilanci aktivnega premoženja za 161 milijonov 612.412 dolarjev. Na tej svoti je udeležen milijonar Ford, imejtel prvoimenovane tvrdke, z zneskom 33 milijonov. Koliko to znaša v naši valuti, si lahko izračunate! Obe družbi sta izgotovili v Združenih državah v l. 1922 63 odstotkov vseh v Ameriki kupljenih vozil.

Izpred sodišča.

Soba št. 28. Sodnik, ki ima bolj male »spetire«, pretepe, zmerjanja in male tatvine vpraša, kdo pride na vrsto. — Aha Janez Očenaš! No ga pa pokličite! — Gospod, njega ni. — No dobro, če ga ni, pa naj pride Čezana Marija. Ko tudi te ni bilo, žena se je zbal, je prišla na vrsto neka Helenca tam od Ilovce. Ta je bila obtožena, da je ukradla nekaj premoženja in eno poleno. Žena je priznala, da je res vzela, kar se ji očita, zagovarjala pa se je, da je strašna reva. Pet otrok imam, je rekla, pa malo zaslužka, lačni so pa vsi. Nekaj premoženja imam, pa je vse na otroke narejeno, zidu in plotu pa tudi ne morem dajati v lonec ali ugrizniti. Imam pa še v »špar-kasi« dolg in obresti mi hišo jedo. Ugotovilo se je, da je žena res reva in je bila obsojena z ozirom na to samo na 48 ur zapora. — Rekel je Roman svojemu bratranču Antonu, ki stanujeta v gorenskem predmestju Ljubljane: »Veš kaj, Tone, vsi nosijo s kolodvora stare deske in odpadke polomljenih železniških voz, daj še ti kaj prinesi, saj veš, drva in premog, to je danes draga stvar. In ubogal je Tone bratranca Romana in je res nabral nekaj starih desk in tresk in jih je nesel domov. Imel pa je že prvič smolo, da ga je videl in spoznal čuvaj, ki ga je tudi ovadil. Ker je mož tako odkrito povedal in res še ni bil nikdar kaznovan, ga je obsodil sodnik radi poskusa tatvine samo na 10 Din globe, ali če ne plača, na dva dni zapora. — Vesela Francka, samska dekla, ki je imela po stariših 750 Din dote, je gospodinjala svojemu stricu. Kot služkinja in obenem družinski član pa ni hotela

čakati na stričvo smrt, marveč si je pomagala drugače. Vzela je stricu nekaj denarja in je šla s svojim fantom na izlet. Jedla sta in pila in dobro sta se imela brez strica, ampak za stričev denar. Ko je bilo treba plačati, je dala fantu bankovec za 100 Din: Na fant pa plačaj. Fant je denar vzela, poravnal ceho, nato pa sta še naprej pila, da sta vse zapila. Stric pa je denar pogrešil in jo je naznanil. Priznala je, da si je res denar izposodila. Posodila pa ga je fantu, kar pa ji je ostalo, je porabila za milo in vazelin za roke mazat. (Opazka iz dvorane: Da bi še lažje kradla!) Obsojena je bila na dva dni zapora. — Pekova žena Staničeva Helena je bila obtožena, da ni hotela sprejeti kovanega denarja. Ja, gospod sodnik, je rekla žena, to ni vse prav. Dala sem mu zemlje, rada pa bi imela drug denar, ker tega drobiža imam že preveč. Sodnik jo je oprostil, ker se je uveril, da bi žena zemlje rada prodala, opozoril pa jo je, da se bo morala radi tega, ker ni hotela vzeti veljavnega kovanega denarja, zagovarjati pri finančni oblasti.

Naznanila

Prosveta frančiškanske župnije, odsek dekliška Marijina družba, priredi v nedeljo, dne 13. t. m. v dvorani Rokodelskega doma »Roka božja«, igrokaz v petih dejanjih. Pričetek točno ob pol 5. Vstopnice se dobe na porti oo. frančiškanov. Vsi vljudno vabljeni. — Odbor.

Uradniška menza sprejema na hrano poleg državnih nameščencev tudi zasebne nameščence uradniškega značaja. Informacije se dobivajo v pisarni Prešernova ul. 9 od pol 19—20.

Družabni klub »Bosancev« vabi vse bivše »Bosancev« na običajni družinski sestanek, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v salonu restavracije Mark na Rimski cesti. Posebnih vabil se ni razposlalo. Vabljeni vsi! Po članih vpeljeni gostje dobrodošli.

Koncert. Danes v soboto se vrši v kavarni »Evropa« koncert dravske godbe. Začetek ob 9 zvečer. Vstop prost. 2083

Mnogo hvaljene in iskane Markove kapljice proti motenju prebave in bolečinam v želodcu iz Mestne lekarnе v Zagrebu dobite odslej vedno v lekarni Leustek.

Turistika in sport.

SK Jadran pozivlja vse člane na razvitje klubske zastave, ki se vrši danes ob 20 v salonu »pri Rožic«. Vabijo se tem potom tudi zastopniki drugih sportnih klubov.

Nogometna tekma na Olimpijski dan. V nedeljo igra prvo moštvo SK Ilirije proti kombiniranemu moštvu klubov Hermes, Jadran, Primorje in Slovan. Kombinirani team tvorijo z nekaterimi izjemami igralci, ki prihajajo v poštev za postavbo v reprezent. moštvo Ljubljane ozir. LNP. Tekma bo brez dvoma vplivala na sestavo bodočega reprezent. moštva Ljubljane, ki bo moralo v kratkem nastopiti proti Zagrebu ter kasneje v Celovcu. Kvaliteta posameznih igralcev kakor tudi dobra sestava obeh moštev jamči tudi za lepo sportno borbo. — Igra se prične ob 15. Pred pričetkom priredi lahko-atletski podsavez Olimpijsko stafeto in v odmoru damsko stafeto 4 krat 60 m.

Darovi.

Nadaljai dobrotniki kat. institucij v Splitu so sledeči: Ljudska posojilnica v Ljubljani 500 Din; »Naša Sloga« Ljubljana 200 Din; Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru 200 Din; Anton Golf, župnik, Bog. Srednja vas 200 Din; Zupanstvo v Litiji 150 Din; Zupanstvo občine Gradišče p. Rankovci 125 Din; Občinski urad Breg pri Pljuju 100 Din; Dr. Alojzij Rakun, odvetnik Celje 150 Din; Zupanstvo Turjak 50 Din; N. N. 50 Din; N. N. 25 Din; Hranilnica in posojilnica v Vurbergu 10 Din; Ivan Svetec, pos. Ljubčno 10 Din. — Cenjenim dobrotnikom Bog plačaj!

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. dif. v C	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
10. 4. 21 h	726.1	4.7	0.8	dež vzh.	
11. 4. 7 h	724.5	6.1	0.4	obl. vzh.	17.2
11. 4. 4 h	722.9	6.1	0.3	obl. vzh.	

V SLUŽBO SPREJMEM

zdravo MOŠKO MOČ, ki bi se razumel pri polju in bi imel v oskrbi 2 konja. Plačam K 2000.— mesečno in pa hrano, stanovanje ter vso oskrbo. Prednost imajo z dežele. Ponudbe na: J. JELIČ, posest, Stara pot 1.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Plju, Sarajevo, Split, Trst
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon šte.: 261, 413,
502, 503 in 504

Znižane cene pravih tržinskih blagovinskih in blagovinskih trgovin

Centrala: IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31, telefon 441. Podružnice: MARIBOR, Vetrinjska ulica 20, telefon 454. — KAMNIK, Sotna 4.

MIZARSKI POMOČNIK

Ki je z dobrim uspehom dovršil mizarstvo mojster. Šolo za stavbo in pohištveno mizarstvo, IŠČE SLUŽBE. — Blagohotne ponudbe na upr. lista pod »G. J. 72.«

IŠČEM mečno, zdravo KMEČKO DEKLE

Ki je vajena tudi kuhati in vsa hišna dela opravljati. — Plača po dogovoru. Starost 30—40 let. Marija HUMER, POLŠNIK, pošta SAVA.

Sprejemem takoj PEKOVSKEGA POMOČNIKA

dobro izveščano moč. Naslov pri upravi pod št. 2031.

KUHARICA

erednjih let, ŽELI mesta v župnišču, kot gospodinja in kuharica. Ponudbe na upr. list pod »ZUPNISČE«.

Krojaškega pomočnika

dobrega, za veliko in malo delo, sprejme takoj Franjo PREMLČ, Sv. Petra c. 36.

Državni uslužbenec,

▼ pok., bivši orožnik, IŠČE SLUŽBO; vešč je sloven., nemščine in laščine v govoru in pisavi. Sprejme vsako službo. Dalekosežne življenjske izkušnje, pošten, agilen, oženjen brez otrok. Ponudbe upravi pod Služba 2076.

SPREJMEM več dobrih in poštenih MIZARJEV

za fino, furnirano pohištvo. Alfred AMANN, mizarstvo, TRŽIČ. 2027

ZANESLJIVEGA SOLICITATORJA

event. spretnega sod. uradnika IŠČE odvetniška pisarna izven Ljubljane. — Ponudbe pod: »Izveščan pisarniški ravnatelj« na Aloma Company, Ljubljana. 2034

IŠČEMO DVE SPRETNOSTI STENOPISTINJI,

eno z nem. in slov. stenografijo in znanjem srbohrvatskega jezika, čimprej, ali junja za pisarno v Mariboru. Ponudbe s sliko pod »Maribor« na A. Company, Ljublj.

TRGOVINA V NAJEM!

Radi rodbinskih razmer ODDAM takoj za več let v NAJEM staro, dobro vpečljano TRGOVINO z mešanim blagom na deželi pri farni cerkvi. Zahtevani kapital 75.000 Din, ostalo na obroke. Ponudbe na upravo lista pod številko 2069.

V NAJEM ODDAM za dve leti novo, enodružinsko HIŠO

2 sobi, kuhinja, klet in pa 1000 m² vrta, pol ure od Ljubljane ob Dunajski cesti. Ponudbe na: Joško Polše, Malavas 40, pošta Ježica.

RAVNOKAR sem prejel večjo partijo raznih VRTNIC

Iz svetovnoznane drevesnice Teschendorf, Dresden (Nemčija). — Dobijo se vsaki dan pri Ivan Brečelnik-u, Ljubljana, Vel. Colnarska ul. 21.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani**ZVONARNA**

ustanovljena leta 1767., dobavlja priznane prvostopne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahtevajte cenik!**SLAMNIKE**

za DAME in GOSPODE — NAJNOVEJSIH oblik, ravno tako preoblikovanje in prebarvanje, izdeluje po konkurenčni ceni TOVARNA SLAMNIKOV AL ŠKRABAR — DOMŽALE.

K. WIDMAYER pri »Solncu«

ZA VODO. — Priporočam: Raznovrstno perilo, svilnate in druge robe, šerpe, Manufakturno blago, obleke, predpasnike. Vso opravilo za novorojenčke. Majice in nogavice domače izdelke Venčke in šopke za neveste in birmanke. Kovtri. Abtahi (peče). Na debelo postavl!

PRAZNO SOBICO

Išče življa, ki je celi dan odsotna, za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe na upr. lista pod »Prazna soba«.

PRODAM

več dobro ohranjene hišne, sobne in kuhinjske OPRAVE iz mehkega lesa po zelo nizki ceni. Event. se oddajo na zahtevo tudi posamezni kosi. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2059.

FRANC FUJAN - krovstvo,

Ljubljana, Galjeveca 9 - pri dol. kolodvoru - izvršuje vsakovrstna nova krovna dela s škrljem, skalco, opeko itd. Sprejema popravila raznih starih streh. — Zaloge asbestnega škrlja. 1252

Genj. občln. priporočamo sozvočno znane šivalne stroje GRITZNER

v vseh opremljen za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri 112

JOSIP PETELINC,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7 Poduk v velenju brezplaćen. Istotam gaianterija, snjece, kravate, potrebšćine za šivilje, krojašće čevljare, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija

Cene najnižje!**Gospodinja!**

Če hočeš napraviti svojim malčkom za velikonoč res veselje, kupi barvo za pisanke le z znamko:

**Najceneje CEMENT**

Prima Portland Trboveljski in Dalmatinski, dobavlja v poljubnih množinah. V zalogi tudi apno. Naročila sprejema H. PETRIČ, Gosposvet-ska cesta 16.I. - Tel 343.

BREJA KRAVA

in TELICA naprodaj na Poljanski cesti št. 55.

Kupim večjo množino BUKOVIH PLOHOV

nežamane in žamane, 40 do 100 mm debeline in od 2 m naprej dolžine; potem favorjove HLODE od 25 cm debeline naprej, od 2.50 m naprej dolžine. Direktno oferte na: V. STUZZI, Ljubljana, Sodna ul. 4, II. nadstr. 2023

Naš nad vse ljubljani

Marko

se je danes ponoči preselil med nebeške krilate.

Pogreb se vrši v soboto popoldne. Ljubljana, dne 10. aprila 1924.

MICI in RUDOLF CIMOLINI, stariši. Marjanček in Majda, bratec in sestra.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti naše dobre, nepozabne tete, stare tete, sestre in svakinje, gospe

Nežike Küssel

roj. LIPOVEC

trgovke in hišne posestnice v Novem mestu

izrekamo tem potom vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo častiti duhovščini, zdravnikom dr. Küsslu, dr. Gostišu in dr. De Franceschi-ju za skrbno nego, gospem Adamovi, Ullagovi, Küsslovi in gospodičnami Mici in Vilki Küsslovi ter čast. sestri Jozefi za pomoč in tolažbo v boleznih in smrti, tvrdki Premelč iz Ljubljane za krasno cvetje in vsem sorodnikom in prijateljem ter mnogobrojnemu novomeškemu občinstvu, ki so spremlili drago pokojnico na njeni zadnji poti.

Novo mesto, dne 10. aprila 1924.

Zalujoča rodbina

HOČEVARJEVA.

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Tržaška c. 2. - Tehnično vodstvo na oblašteno avtoriziranim gradbenim inženirju. - Projektira in izvršuje vsa v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela. nalo solidno. Cene konkurenčne.

Štev. 30.

2036

Oglas.

Vsled naredbe finančnega okrajnega ravnateljstva v Ljubljani z dne 31. avgusta 1923, št. 900/85 in z dne 14. decembra 1923, št. 900/87, se bo vršila dne 15. APRILA 1924 ob 9. uri dopoldne pri gospodarskem uradu delegacije min. financ v Ljubljani (Krekov trg št. 1) javna dražba 2467 komadov 5—100 svečnih ŽARNIC za 100—155 Voltov napetosti.

Pri dražbi se pod izključno ceno predmeti ne bodo oddali, zdražiteli pa bodo morali plačati poleg skupička za žarnice še odpadajočo 2 odstotno pristojbino ter za vsako žarnico odpadajočo trošarino.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1924.

GOSPODARSKI URAD
DELEGACIJE MINISTRSTVA FINANC V LJUBLJANI.

Tvrdba**I. Wanek Ljubljana**

Sv. Petra cesta št. 19, PRIPOROČA svojo bogato zalogo najmodernejše obdelane KOŽUHOVINO, SPREJEMA vsa popravila, kakor tudi barvanje lisicij in drugih kož. — Velika izbira športnih ČEPIČ in moških KLOBUKOV. — Shranjuje tudi vsakovrstno kožuhovino čez poletje.

SADJARJI in VINOGRADNIKI — POZOR!

Ako si še niste nabavili Ia MODRE GALICE

ki je 98—99% garantirana, nemške kakovosti, znamke Johannisthal, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg za ceno Din 9.40 franko Ljubljana, plačljivo takoj — storite to takoj! — Vedno je na zalogi pri tvrdki STANKO FLORJANČIČ, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 35.

Lepa parcela

v bližini kolodvora, na jako lepem prostoru, in betonska OGRAJA po ugod. ceni na prodaj. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 2052.

Brata Eteri nasl.

Martinc, Čenc & Co

družba z o. z.

LJUBLJANA, Kriška ul. 6. (poleg dram-skega gledališča.)

Ustanovljeno 1942

Najstarejša pisarska in črkosil. tvrdka v Sloveniji

Prevezoma pisarniške stavb. pohištva, centralnih peč. železnih konstrukcij itd.

Črkosilkarstvo na steklo, zid, les, pločevino itd.

ARHITEKT**VILJEM TREO**

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10 — Telef. inter. 103 Ustanov. l. 1850. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje NACRTE in PRORACUNE.

Miši, podgane, stenicice in ščurki

morajo rogniti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva: proti mi im. in podganam Din 7.50, za ščurke 10 Din, stenicice Din 10, za miše 6 Din, proti mršesu 7 in 7.50 Din, mast proti vsem 5 Din, mast proti vsem v obliki 7.50 Din, proti mravljam 7.50 Din. Rotor za čiščenje madežev 7 Din

Posilja po povzetju.

»Artes« kem.

laboratorij, M. Jünker, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III.

KLAVIRJE

in HARMONIJE na obroke: Bösendorfer, Förster, Steinway etc. Vse instrumente za bleh- in strah- godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno ALFONZ BREZNIK, Ljubljana, Mestni trg 3 (pri magistratu). Najspodob. tvrdka Jugoslavije.

Kdor da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje česče večje škode.

Oddaja travnikov.

DIREKCIJA SUM v Ljubljani ODDA dne 15. t. m. na JAVNI DRAŽBI, začetek ob 8. uri na licu mesta, pribl. 30 ha PRVOVRSTNIH TRAVNIKOV v Krakovem pri Kostanjevici v ZAKUP. — Pojasnila daje zgornja Direkcija in šumska uprava v Kostanjevici. 2086

Obleke

in moderni povrtniki po zelo nizkih cenah v oblačilni industriji

A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ulica 7.

Gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča tvrdka

FRANC CERAR družba z o. z.

tovarna slamnikov in klobukov v Domžalah, Stob 50.

Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.

Popravila se sprejemajo vsako sredo pri Kovačevič & Tršan, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Dražba konkurzne mase

manufakture, zlasti batiranih odej, trikotaj itd. v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. nadstropje se nadaljuje vsled preuredbe skladišča zopei v ponedeljek 14. aprila t. l. ob 9 in nadaljnje dni. Prodajalo se bo odslej tudi v malih partijah in posamezno po nizkih cenah.

Zanesljiv semenski oves

oddaja najceneje

A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta 24. veletrgovina z deželnimi pridelki.

Tapetniška Fran Jaeger delavnica

= Ljubljana, Kolodvorska ulica 27 =

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela kakor izdelava KLOBUKOV, GARNITUR, DIVANOV, OTOMANOV, vseh vrst ŽIMNIC, naprava OKENSKIH ZASTOROV in ŽALUZIJ. ŽIMA vseh vrst vedno v zalogi. Cene konkurenčne.

Spomladarski klobuki in slamniki ravno kar došli. Na večja izbira zadnjih novosti v modnem salonu

Ida Škof-Wanek naslednice

Ljubljana

Pod Trančo 2

Preoblikovanja in popravila se točno izvršujejo.

Ža ni klobuki vedno v zalogi.

Primerno solidne cene! Primerno solidne cene!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada za Slovenijo št. 11.045, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.